

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

**ΘΕΜΑ : “ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ”**

ΤΣΑΛΑΜΑΝΔΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΜ 99107

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΤΣΙΧΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2009

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	5
2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	9
2.1 ΣΧΕΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	9
2.2 ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ	12
2.3 ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	13
3. ΔΟΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	17
3.2 ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΟΜΙΛΟΙ	19
3.3 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΧΡΙ ΤΩΡΑ ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ – ΕΞΑΓΟΡΩΝ	21
4. ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2008)	24
4.1 ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ) ΤΟΥ Ν. 3601/2007 (ΟΔΗΓΙΑ 2006/48/ΕΚ)	24
4.1.1 ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	24
4.1.2 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΜΕ ΕΔΡΑ ΣΕ ΧΩΡΑ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ	27
4.2 ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ (ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΟ) ΤΟΥ Ν. 3601/2007 (ΟΔΗΓΙΑ 2006/48/ΕΚ)	29
4.2.1 ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΜΕ ΕΔΡΑ ΣΕ ΧΩΡΑ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ	29
4.2.2 ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΕΞΑΙΡΕΘΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ν. 3601/2007 Ν. 3601/2007	29
5. ΊΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	30
5.1 ΊΔΡΥΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	30
5.2 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	33
5.3 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	35
5.4 ΊΔΡΥΣΗ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	39

5.5 ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	40
5.6 ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	43
5.7 ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ	46
5.8 ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ - ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ	47
<u>6. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ</u>	<u>50</u>
6.1 ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΣΔΟΚΙΩΝ	50
6.2 ΤΑ ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	51
6.3 ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	53
6.4 ΟΙ ΜΕΘΟΔΟΙ BRESNAHAN LAU ΚΑΙ PANZAR - ROSSE	56
6.4.1 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	57
6.5 ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΣΣΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΑ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	58
6.6 ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	58
<u>ΕΠΙΛΟΓΟΣ</u>	<u>61</u>
<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	<u>62</u>

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά την διάρκεια της ελληνικής τραπεζικής ιστορίας, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα υπέστη σταδιακά ένα ριζικό μετασχηματισμό.

Οι εξελίξεις που δρομολογήθηκαν από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 και κορυφώθηκαν στα τέλη της δεκαετίας του 1990, υπήρξαν το συνδυαστικό αποτέλεσμα της προσαρμογής της χώρας μας στις συνθήκες λειτουργίας του ενιαίου χρηματοπιστωτικού χώρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και την προετοιμασία για την ένταξη της στην ευρωζώνη.

Οι ελληνικές τράπεζες ανταποκρίθηκαν στην πρόκληση της απελευθέρωσης, η οποία είχε ως αποτέλεσμα μια σειρά εξαγορών και συγχωνεύσεων ώστε να δημιουργηθούν ισχυροί τραπεζικοί όμιλοι, οι όποιοι λειτουργούν πλέον με όρους οικονομίας της αγοράς.

Αυτό έχει βεβαία ως αποτέλεσμα την ανάγκη να εποπτεύονται τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και να υπόκεινται σε ένα αυστηρό θεσμικό πλαίσιο το οποίο θα εξασφαλίζει την φερεγγυότητα και την σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος, την διαφάνεια και την διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των πληρωμών και συναλλαγών, την προστασία των καταναλωτών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς και η πρόληψη και καταστολή των οικονομικών εγκλημάτων στο τραπεζικό σύστημα.

Με την παρούσα εργασία παρουσιάζουμε το θεσμικό πλαίσιο το οποίο υπόκειται το ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

1. Ιστορική Αναδρομή

Η Ιονική Τράπεζα αποτελεί την παλαιότερη στην Ελλάδα. Η Ίδρυση της Ιονικής Τράπεζας στην Κέρκυρα, αποτελεί μια σημαντική στιγμή για την νεώτερη οικονομική, και όχι μόνο, ιστορία της Ελλάδος. Το 1839, με ένα «διάταγμα της διαπρεπούς Γερουσίας της Κοινοπολιτείας των Ιονίων Νήσων» ιδρύθηκε η «Ιονική Κρατική Τράπεζα Limited», η οποία αργότερα μετονομάστηκε σε Ιονική Τράπεζα, με στόχο να χρηματοδοτήσει το εμπόριο μεταξύ Επτανήσων και Μεγάλης Βρετανίας. Η Τράπεζα συνέχισε τη δραστηριότητά της και μετά την Ένωση των Επτανήσων με την Ελλάδα, το 1864, με υποκαταστήματα σε όλη τη Χώρα και στο εξωτερικό.

Το 1841 ιδρύθηκε Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος η οποία ασκούσε και λειτουργίες κεντρικής τράπεζας και ήταν η βασική εμπορική τράπεζα της χώρας, και βαθμιαία είχε αποκτήσει μονοπώλιο επί του εκδοτικού προνομίου.

Το 1886 ο Γρηγόρης Εμπεδοκλής προχωρεί στην ίδρυση του Τραπεζικού Γραφείου "Γρ. Εμπεδοκλής" (σημερινής Εμπορικής Τράπεζας).

Το 1927 , βάσει ενός Παραρτήματος του Πρωτοκόλλου της Γενεύης της 15ης Σεπτεμβρίου, λίγα χρόνια μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο και τη Μικρασιατική Καταστροφή Ιδρύθηκε Η Τράπεζα της Ελλάδος και είναι η κεντρική εκδοτική τράπεζα της χώρας η οποία άρχισε να λειτουργεί στις 15 Μαΐου 1928. Η πρόταση για τη δημιουργία κεντρικής τράπεζας έγινε από την Κοινωνία των Εθνών προκειμένου να στηριχθούν οι προσπάθειες της ελληνικής Κυβέρνησης να ξεπεραστούν τα σοβαρά οικονομικά και δημοσιονομικά προβλήματα της εποχής. Σύμφωνα με την Κοινωνία των Εθνών, στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος υπήρχε ασυμβίβαστο για την άσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως η έκδοση του χαρτονομίσματος, παράλληλα με τη δραστηριότητα εμπορικής τράπεζας.

Με την ίδρυση της νέας τράπεζας, της μεταβιβάστηκαν στοιχεία ενεργητικού (κυρίως χρυσός και ομόλογα του Δημοσίου) και παθητικού (το εκδοθέν χαρτονόμισμα και ιδίως οι καταθέσεις του Δημοσίου) από την Εθνική Τράπεζα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος άρχισε τη λειτουργία της τον Μάιο του 1928 με προσωπικό 500 ατόμων. Στη συνέχεια η Τράπεζα άνοιξε έναν αριθμό πρακτορείων και υποκαταστημάτων κυρίως για την τροφοδότηση των τοπικών αγορών σε χαρτονόμισμα και για τη διενέργεια πληρωμών ή/και εισπράξεων για λογαριασμό του Δημοσίου. Στις 4 Απριλίου 1938 η έδρα της Τράπεζας μεταφέρθηκε στη σημερινή της θέση.

Το Πρωτόκολλο της Γενεύης καθόρισε, επίσης, το περιεχόμενο της δραχμής σε χρυσό και όρισε ότι η δραχμή θα ακολουθούσε τον Κανόνα Χρυσού-Συναλλάγματος. Σύμφωνα μάλιστα με το Άρθρο 4 του αρχικού Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος *"κύριον καθήκον της Τραπεζής είναι η εξασφάλις της σταθερότητος της εις χρυσόν αξίας των γραμματίων αυτής. Προς τον σκοπόν τούτον θα ρυθμίξη, εντός των ορίων του Καταστατικού αυτής, την κυκλοφορίαν και την πίστιν εν Ελλάδι"*.

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ο Διοικητής της Τράπεζας ακολούθησε την Ελληνική Κυβέρνηση στην εξορία. Το απόθεμα σε χρυσό της Τράπεζας μεταφέρθηκε πρώτα στη Νότια Αφρική και ύστερα στο Λονδίνο. Μετά το τέλος του Πολέμου, η οικονομία εν γένει και ιδιαίτερα το χρηματοπιστωτικό σύστημα βρίσκονταν σε έντονα αποδιοργανωμένη κατάσταση. Το 1945 το κόστος ζωής εικοσαπλασιάστηκε ενώ η βιομηχανική παραγωγή βρισκόταν στο ένα τρίτο του προπολεμικού της επιπέδου και οι τραπεζικές καταθέσεις στο ένα τριακοστό του επιπέδου που καταγραφόταν το 1939. Η κατάσταση αυτή, υπό τις συνθήκες κρίσης της εποχής, κρίθηκε ότι απαιτούσε στενή συνεργασία μεταξύ της Κεντρικής Τράπεζας και των Κυβερνήσεων. Τη συνεργασία αυτή θεσμοποίησε η δημιουργία, το 1946, της Νομισματικής Επιτροπής.

Η Επιτροπή περιλάμβανε τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας ως πρόεδρο, τέσσερις άλλους Υπουργούς και το Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Η θέση της Τράπεζας της Ελλάδος ήταν σημαντική, καθώς η Τράπεζα είχε την ευθύνη σχεδιασμού και πρότασης μέτρων πολιτικής που, κατά κανόνα, υιοθετούνταν από την Επιτροπή.

Το 1982 η Νομισματική Επιτροπή καταργήθηκε και οι περισσότερες των αρμοδιοτήτων της μεταβιβάστηκαν στην Τράπεζα της Ελλάδος (Νόμος 1266/1982).

Όμως το περίπλοκο σύστημα άμεσων ελέγχων και πιστωτικών κανόνων, αν και κατ' επανάληψη τροποποιήθηκε, παρέμεινε σε ισχύ μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '80. Υπό το σχήμα αυτό υιοθετήθηκε μία προσέγγιση σε δύο επίπεδα σύμφωνα με τα οποία η Κυβέρνηση είχε την ευθύνη χάραξης της γενικής οικονομικής πολιτικής, ενώ η Τράπεζα της Ελλάδος ασκούσε τη νομισματική και συναλλαγματική πολιτική μέσα στα όρια του Καταστατικού της.

Σήμερα η Τράπεζα της Ελλάδος ελέγχει τη ρευστότητα έμμεσα, κυρίως με πράξεις ανοιχτής αγοράς, και με τη μεταβολή των επίσημων επιτοκίων και των απαιτήσεων τήρησης αποθεματικών. Το πλαίσιο της νομισματικής πολιτικής τροποποιήθηκε το 1998 μετά την ένταξη της δραχμής στον Μ.Σ.Ι. του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος και την έμφαση που δίνεται στην σταθερότητα της ισοτιμίας στον μηχανισμό αυτό.

Από της υποκαταστάσεως του ευρώ στο εθνικό νόμισμα, η Τράπεζα της Ελλάδος λειτουργεί ως αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών. Ενεργώντας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας έχει τις εξής αρμοδιότητές :

- κατέχει και διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας,

- εκδίδει τραπεζογραμμάτια, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα,
- ασκεί προληπτική εποπτεία στα πιστωτικά ιδρύματα και σε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα,
- προωθεί και επιβλέπει την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και των συστημάτων διακανονισμού χρεογράφων, και
- λειτουργεί ως ταμίας και εντολοδόχος του Δημοσίου.

2. Νομοθετικό και κανονιστικό Πλαίσιο

2.1 Σχετική Νομοθεσία

Η ανάληψη και η άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων στο κοινοτικό δίκαιο διέπεται από την Οδηγία 2006/48/EK. Με την εν λόγω Οδηγία κωδικοποιήθηκε σε ενιαίο κείμενο η παλαιότερη Βασική τραπεζική Οδηγία 2000/12/EK (η οποία με τη σειρά της είχε κωδικοποιήσει σε ενιαίο κείμενο παλαιότερες κοινοτικές νομοθετικές πράξεις) και ενσωματώθηκε το νέο πλαίσιο της Βασιλείας για την κεφαλαιακή επάρκεια (Βασιλεία II).

Το νομοθετικό πλαίσιο για την εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς, τόσο όσον αφορά την ελευθερία εγκατάστασης όσο και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στον τομέα των πιστωτικών ιδρυμάτων βρίσκεται στον Τίτλο III της Οδηγίας 2006/48/EK. Επιπλέον, ο τίτλος V της Οδηγίας 2006/48/EK αποτελεί συνδυαστικά με την Οδηγία 2006/49/EK το κοινοτικό δίκαιο για την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων.

Οι εξελίξεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές (πράξεις συγκέντρωσης και ενοποίησης στον ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό τομέα) οδήγησαν στη δημιουργία διατομεακών ομίλων οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες σε διάφορους τομείς των χρηματοπιστωτικών αγορών (χρηματοπιστωτικών ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων).

Λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις αυτές το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προχώρησαν στην έκδοση της Οδηγίας 2002/87/EK σχετικά με τη

συμπληρωματική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων, ασφαλιστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων επενδύσεων χρηματοπιστωτικού ομίλου ετερογενών δραστηριοτήτων.

Η εποπτεία, που ασκείται στους εν λόγω ομίλους, είναι συμπληρωματική προς την υφιστάμενη εποπτεία των επιχειρήσεων και αφορά την κεφαλαιακή επάρκεια, τη συγκέντρωση κινδύνων, τις συναλλαγές εντός ομίλου καθώς και τους μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου και τις διαδικασίες διαχείρισης κινδύνων των επιχειρήσεων.

Ο θεσμός της εγγύησης των καταθέσεων αποτελεί αναπόσπαστο συμπλήρωμα του συστήματος εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ο θεσμός αποβλέπει στην ενίσχυση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος και στην προστασία των καταθετών σε περίπτωση αδυναμίας ενός πιστωτικού ιδρύματος να τους αποδώσει τις καταθέσεις τους.

Με την Οδηγία 94/19/ΕΚ «περί των συστημάτων εγγύησης καταθέσεων» διαμορφώθηκε το ελάχιστο περιεχόμενο του θεσμικού πλαισίου, που διέπει την λειτουργία των εθνικών συστημάτων εγγύησης καταθέσεων.

Στην Ελλάδα ο θεσμός της εγγύησης των καταθέσεων εισήχθη με το νόμο 2324/95, ο οποίος ενσωμάτωσε στην ελληνική νομοθεσία τις διατάξεις της κοινοτικής Οδηγίας. Με το νόμο 2832/2000 πραγματοποιήθηκαν αφενός ορισμένες βελτιώσεις του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία του ελληνικού Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων (ΤΕΚ) και αφετέρου κωδικοποιήθηκαν οι διατάξεις του αρχικού νόμου.

Με την Οδηγία 2001/24/ΕΚ «για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων» διαμορφώθηκε το θεσμικό πλαίσιο αναφορικά με τις διαδικασίες που ακολουθούν οι διοικητικές/ δικαστικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ σχετικά με την εξυγίανση και εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται σε

άλλα κράτη μέλη μέσω υποκαταστημάτων. Η Οδηγία ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το νόμο 3458/2006.

Η πρώτη κοινοτική πράξη αναφορικά με καταπολέμηση του οικονομικού εγκλήματος υπήρξε η Οδηγία 91/308/EEC για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η εν λόγω Οδηγία απαιτούσε από τα κράτη μέλη να απαγορεύουν τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και να υποχρεώνουν τον χρηματοπιστωτικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών ιδρυμάτων και ευρείας κλίμακας άλλων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, να εξακριβώνουν την ταυτότητα των πελατών τους, να τηρούν αρχεία, να θεσπίζουν εσωτερικές διαδικασίες για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες καθώς και να αναφέρουν κάθε ένδειξη νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες στις αρμόδιες αρχές.

Η ενσωμάτωση της Οδηγίας 91/308/ΕΟΚ στο εσωτερικό μας δίκαιο έγινε το 1995 με τις διατάξεις των άρθρων 1-9 του νόμου 2331/1995 «για την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες».

Τρία χρόνια μετά την υιοθέτηση της δεύτερης Οδηγίας (2001/97/ΕΚ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, η οποία είχε ως κύριο σκοπό τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 91/308/ΕΟΚ, εκδόθηκε η Οδηγία 2005/60/ΕΚ για την τροποποίηση των Οδηγιών 91/308/ΕΚ και 2001/97/ΕΚ.

Στο ελληνικό τραπεζικό δίκαιο η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την παροχή άδειας ίδρυσης και λειτουργίας, καθώς και για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων.

2.2 Εποπτική Αρχή, Εποπτεία των Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Ειδικά μέτρα εποπτείας

Η Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 55Α του Καταστατικού της, όπως ισχύει και του Ν. 2076/92 που αφορά κυρίως την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ελλάδα και την αμοιβαία αναγνώριση του καθεστώτος εποπτείας των τραπεζών με έδρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ασκεί την εποπτεία επί των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ελλάδα περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους στην αλλοδαπή, καθώς και επί των υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε τρίτες, εκτός ΕΕ, χώρες.

Στόχοι της εποπτείας είναι η σταθερότητα και αποτελεσματικότητα του πιστωτικού συστήματος και γενικότερα του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Επίσης, η εποπτεία αποβλέπει στη διαφάνεια των διαδικασιών και των όρων των συναλλαγών των υποκειμένων σ' αυτή.

Στην έννοια της εποπτείας περιλαμβάνονται ειδικότερα ο ορισμός των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΠΔ/ΤΕ 2053/92, όπως ισχύει), καθώς και ο έλεγχος της φερεγγυότητας (ΠΔ/ΤΕ 2054/92, όπως ισχύει), της ρευστότητας (υποβολή στοιχείων ρευστότητας), της κεφαλαιακής επάρκειας (ΠΔ/ΤΕ 2397/96), της συγκέντρωσης κινδύνων (ΠΔ/ΤΕ 2246/93, όπως ισχύει) και του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (ΠΔ/ΤΕ 2438/98) των πιστωτικών ιδρυμάτων. Κατά την εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων περί εποπτείας, η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να θέτει τόσο γενικούς για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα όσο και ειδικούς κατά πιστωτικό ίδρυμα κανόνες (άρθρο 18, παρ. 1 Ν. 2076/92).

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι επίσης, σύμφωνα με το Ν. 2331/95 (άρθρο 1, παράγρ. στ'), η Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή από τα πιστωτικά ιδρύματα των διατάξεων του νόμου αυτού που αφορά την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Σημειώνεται ότι τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε χώρες εκτός ΕΕ δεν υπάγονται στους ισχύοντες στην Ελλάδα κανόνες που αφορούν το δείκτη φερεγγυότητας και κεφαλαιακής επάρκειας ως προς τους κινδύνους αγοράς, εφόσον καλύπτονται οι προκύπτουσες με βάση τις διατάξεις της Σύμβασης της Βασιλείας κεφαλαιακές απαιτήσεις, οι δε περιορισμοί ως προς τη συγκέντρωση κινδύνων είναι ισοδύναμοι με τους προβλεπόμενους στη σχετική Οδηγία της Ε.Ε. (ΠΔ/ΤΕ 2461/5.4.2000).

Τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε άλλα κράτη - μέλη της ΕΕ υπάγονται στην εποπτεία των αρμόδιων αρχών του κράτους καταγωγής με εξαίρεση τον έλεγχο ρευστότητας, ο οποίος ασκείται από την Τράπεζα της Ελλάδος σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές του κράτους καταγωγής (άρθρο 19 Ν. 2076/92).

2.3 Ανάκληση άδειας λειτουργίας

Η Τράπεζα της Ελλάδος σαν εποπτική αρχή έχει την δυνατότητα να κάνει ανάκληση της άδειας λειτουργίας ενός πιστωτικού ιδρύματος σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και να λαμβάνει τα εξής μέτρα:

α) Να διορίζει Επίτροπο, κατά τις διατάξεις του Α.Ν. 1665/1951, όταν το πιστωτικό ίδρυμα (ι) δεν μπορεί ή αρνείται να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά του, (ιι) παρακωλύει με

οποιοδήποτε τρόπο τον έλεγχο ή (III) παραβαίνει διατάξεις νόμων, αποφάσεων ή κανονισμών των νομισματικών αρχών.

β) Να παρατείνει το χρόνο εκπλήρωσης ορισμένων ή του συνόλου των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του πιστωτικού ιδρύματος, όταν αυτό παρουσιάζει σημαντικά μειωμένη ρευστότητα με πιθανολογούμενη ανεπάρκεια ιδίων κεφαλαίων (άρθρο 22 Ν. 2076/92, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 33, παρ. 4 Ν. 2937/2001).

Η παράταση ορίζεται με Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για χρονικό διάστημα μέχρι δύο μηνών, που μπορεί να ανανεωθεί για ένα ακόμη μήνα. Με την ίδια Πράξη και για το αυτό χρονικό διάστημα διορίζεται, εφόσον δεν έχει ήδη διοριστεί, Επίτροπος, ο οποίος έχει τις εξουσίες που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 8 του α.ν. 1665/1951.

2. Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να ανακαλεί (άρθρο 8 Ν. 2076/92) την άδεια λειτουργίας ενός πιστωτικού ιδρύματος στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. όταν το πιστωτικό ίδρυμα :

(i) δεν κάνει χρήση της άδειας μέσα σε διάστημα δώδεκα μηνών από τη χορήγησή της, εκτός αν η άδεια παρέχει μεγαλύτερη προθεσμία,

(ii) παραιτείται ρητώς από αυτήν, ή

(iii) έχει πάψει να ασκεί την δραστηριότητά του για χρονική περίοδο μεγαλύτερη των έξι μηνών.

β. όταν η άδεια λειτουργίας έχει χορηγηθεί με βάση ψευδείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές δηλώσεις.

γ. όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν διαθέτει επαρκή ίδια κεφάλαια και δεν προσφέρει πλέον την εγγύηση ότι δύναται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του έναντι των πιστωτών του και ιδιαίτερα δεν διασφαλίζει πλέον τα επιστρεπτέα κεφάλαια που του εμπιστεύτηκαν.

δ. όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν εκπληρώνει πλέον τους όρους, σύμφωνα με τους οποίους χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας.

ε. όταν το πιστωτικό ίδρυμα :

(i) δεν μπορεί ή αρνείται να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά του

(ii) παρακωλύει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο, και

(iii) παραβαίνει διατάξεις νόμων, αποφάσεων ή κανονισμών των νομισματικών αρχών.

3. Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί ακόμη να ανακαλέσει (άρθρο 12 παρ. 3 Ν. 2076/92) την άδεια λειτουργίας.

α) υποκαταστήματος πιστωτικού ιδρύματος χώρας εκτός της ΕΕ, όταν το εν λόγω υποκατάστημα δεν εκπληρώνει πλέον τους όρους σύμφωνα με τους οποίους

χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας ή όταν συντρέχει οποιοσδήποτε από τους όρους που αναφέρονται στην παρ. 1 και ιδιαίτερα, όταν έχει ανακληθεί η άδεια του πιστωτικού ιδρύματος από τις αρχές της χώρας έδρας του.

β) εφόσον διαπιστώσει ότι πιστωτικό ίδρυμα με έδρα σε χώρα της Ε.Ε. που διαθέτει υποκατάστημα στην Ελλάδα ή παρέχει υπηρεσίες στο έδαφος της δεν τηρεί τις διατάξεις του Ν. 2076/92 απαιτεί την εκ μέρους του συμμόρφωση σε αυτές. Στην περίπτωση δε μη συμμόρφωσης λαμβάνονται αποτρεπτικά μέτρα σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 22 του Ν. 2076/92 η οποία περιλαμβάνει την ενημέρωση της αρμόδιας αρχής της χώρας καταγωγής και σε εξαιρετικές περιπτώσεις τη λήψη μέτρων πριν την ενημέρωση της εν λόγω αρχής.

3. Δομή Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος, προοπτικές ανάπτυξης

Στην Ελλάδα, παρά την ίδρυση νέων τραπεζών και την αύξηση των τραπεζικών καταστημάτων την τελευταία 10ετία, τόσο ο αριθμός των τραπεζών όσο και των καταστημάτων είναι σχετικά μικρός συγκρινόμενος με τα ισχύοντα σε χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Η Ελλάδα έχει μικρό αριθμό τραπεζών, σημαντικά μικρότερο από το μέσο όρο. Το ίδιο ισχύει και για τον αριθμό των καταστημάτων. Τα καταστήματα ανά Τράπεζα στην Ελλάδα είναι κατά μέσο όρο 62 ενώ ο μέσος όρος για τις Δυτικοευρωπαϊκές χώρες είναι 34 καταστήματα ανά Τράπεζα. Επίσης στην Ελλάδα ο μέσος όρος των υπαλλήλων ανά Τράπεζα είναι 1.242 ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος για τις δυτικοευρωπαϊκές χώρες είναι 594. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι κατά μέσο όρο οι Τράπεζες στην Ελλάδα είναι μεγαλύτερου μεγέθους από τις Τράπεζες στις περισσότερες από τις Δυτικοευρωπαϊκές χώρες, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τις ιδιαιτερότητες της οικονομίας κάθε χώρας.

Οι κάτοικοι ανά κατάστημα στην Ελλάδα ανέρχονται σε 3.754, αριθμός ο οποίος είναι παρόμοιος με το μέσο όρο 3.800 των Δυτικοευρωπαϊκών χωρών. Μικρός είναι και ο αριθμός των εγκατεστημένων δικτύων ATM' s (βλ. πίνακα 4). Τα πιο πάνω στοιχεία συνηγορούν στην άποψη ότι στην Ελλάδα υπάρχουν περιθώρια ανάπτυξης τόσο των τραπεζικών δικτύων καταστημάτων όσο και των ηλεκτρονικών δικτύων δεδομένου ότι εκτός από το γεγονός ότι στην Ελλάδα υφίσταται μικρός σχετικά αριθμός τραπεζικών καταστημάτων και δικτύων ATM' s, υφίστανται και παράγοντες όπως το γεγονός ότι: οι θεσμοί της καταναλωτικής πίστης και των στεγαστικών δανείων είναι ελάχιστα αναπτυγμένοι στην Ελλάδα σε σύγκριση με τις Ευρωπαϊκές χώρες, παρά την άνοδο των τελευταίων ετών, τομείς που αποτελούν κατ' εξοχήν λιανική τραπεζική εργασία (retail banking) η οποία παρέχεται από δίκτυα

καταστημάτων, τα τραπεζικά καταστήματα στην Ελλάδα δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιήσει όλη τη δυνατότητά τους στην προώθηση των προϊόντων του τραπεζικού ομίλου στον οποίο ανήκουν (Αμοιβαία Κεφάλαια, ασφαλιστικά προϊόντα, Leasing, Factoring, κ.α.)

Έρευνες που έχουν γίνει δείχνουν χαμηλή χρήση των συναλλαγών με τις Τράπεζες του ελληνικού πληθυσμού. Από την πιο πάνω ανάλυση γίνεται φανερό ότι μεσοπρόθεσμα θα υ965 υπάρξει παράλληλη ανάπτυξη όλων των δικτύων πωλήσεων και εξορθολογισμό τους, με σκοπό την επίτευξη του στόχου που αφορά την εξυπηρέτηση των πελατών (εύκολη πρόσβαση και καλή ποιότητα υπηρεσιών) καθώς και του στόχου που αφορά την αναβάθμιση της απασχόλησης της Τράπεζας (διατήρηση θέσεων απασχόλησης, εκπαίδευση σε νέα αντικείμενα και διαδικασίες).

Βασικός άξονας μιας νέας πορείας του τραπεζικού μας συστήματος μέσα στη ζώνη του Ευρώ είναι:

1. Ο εκσυγχρονισμός των δομών, των διαδικασιών και των υπηρεσιών που προσφέρουν στους καταναλωτές.
2. Η αύξηση της κερδοφορίας και παραγωγικότητάς τους.
3. Η μείωση του λειτουργικού τους κόστους με τον τεχνολογικό και λειτουργικό εκσυγχρονισμό.
4. Ο έγκαιρος και αποτελεσματικός τρόπος ενσωμάτωσης της τεχνολογίας και της αυτοματοποίησης στις συναλλαγές.
5. Η ουσιαστική πρόβλεψη και διαχείριση των κινδύνων που αναλαμβάνουν.
6. Η δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών, σε αντίθεση με την περιορισμένη γκάμα που προσφέρεται στην Ελληνική αγορά.

Πρέπει επίσης να αντιμετωπισθεί σοβαρά η διεθνής δικτύωση των Ομίλων με ιδιαίτερη έμφαση στον ευαίσθητο χώρο της Βαλκανικής, της Παραεuxeϊνίου ζώνης και γιατί όχι της Μέσης Ανατολής, όπου παρά τα σημερινά προβλήματα είναι χώρος με συγκριτικά πλεονεκτήματα για το Ελληνικό Τραπεζικό σύστημα και την οικονομία.

3.2 Χρηματοπιστωτικοί Όμιλοι

Η ενιαία Ευρωπαϊκή χρηματοπιστωτική αγορά και γενικότερα η τάση ενοποίησης της διεθνούς αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η αποεξειδίκευση του πιστωτικού τομέα και η κατάργηση των παραδοσιακών ορίων για τις προσφερόμενες υπηρεσίες μεταξύ των χρηματοπιστωτικών μονάδων, ενέτειναν το φαινόμενο της δημιουργίας χρηματοπιστωτικών ομίλων.

Οι Τράπεζες, στην προσπάθειά τους για διατήρηση μιας συνολικής παρουσίας σε όλο το φάσμα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, υιοθετούν τη δομή του Χρηματοπιστωτικού Ομίλου δηλαδή ενός συνόλου πιστωτικών και χρηματιστικών μονάδων που βρίσκονται υπό κοινό ιδιοκτησιακό καθεστώς ή έλεγχο. Η δημιουργία χρηματοπιστωτικών ομίλων αποτελεί βασική τάση στη διεθνή χρηματοπιστωτική αγορά από τη δεκαετία του '80. Οι περισσότερες ελληνικές τράπεζες έχουν ήδη συγκροτήσει Χρηματοπιστωτικούς Ομίλους. Όσον όμως αφορά τους Ομίλους ορισμένων δημόσιου υ949 ενδιαφέροντος τραπεζών, ιστορικά η συγκρότησή τους σε πολλές περιπτώσεις υπήρξε προϊόν αναγκαστικών συγχωνεύσεων, εξαγορών και όχι προϊόν συγκροτημένου επιχειρηματικού σχεδιασμού (ενδεικτικά η συγχώνευση στην Εθνική Τράπεζα της Τράπεζας Αθηνών, είχε σαν αποτέλεσμα στον Όμιλο της Εθνικής Τράπεζας να λειτουργούν δύο μεγάλες ασφαλιστικές εταιρίες η Εθνική και ο Αστέρας και δύο τράπεζες στεγαστικής πίστης η ΕΚΤΕ και η Στεγαστική).

Το θέμα των Ομίλων των Δημόσιου ενδιαφέροντος Τραπεζών, οφείλει να αντιμετωπισθεί στα πλαίσια της χάραξης του στρατηγικού επιχειρηματικού σχεδιασμού της ελέγχουσας Τράπεζας.

Ο σχεδιασμός αυτός πρέπει να περιλαμβάνει και να αναλύει:

α) Την αναγκαιότητα της ύπαρξης του Χρηματοπιστωτικού Ομίλου για την παροχή ολοκληρωμένων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και προϊόντων, την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού και τη διερεύνηση της θέσης της Τράπεζας και του Ομίλου συνολικά στην αγορά.

β) Τη θέση που κατέχει η κάθε μονάδα στον Όμιλο, με βασικά κριτήρια: i. την δημιουργία συνεργιών μεταξύ των μονάδων, ii. τη συμβολή της κάθε μονάδας στην αποδοτικότητα του Ομίλου.

Δημιουργία συνεργιών σημαίνει την ύπαρξη αλληλοσυμπληρούμενων δραστηριοτήτων, υπηρεσιών και προϊόντων στην κατεύθυνση της αύξησης της προστιθέμενης αξίας και μείωσης του κατά μονάδα προϊόντος κόστους. Είναι σαφές ότι οι μονάδες που εμπίπτουν σ' αυτήν την κατηγορία, είναι αυταπόδεικτα απαραίτητες για τον Όμιλο και θα πρέπει να διατηρηθούν και εκσυγχρονιστούν, ανεξάρτητα από τα τυχόν χρηματοοικονομικά προβλήματα που πιθανά σήμερα αντιμετωπίζουν και τα οποία πρέπει να λυθούν μέσω εξυγιαντικής πολιτικής, περαιτέρω εξειδίκευσης, κ.λ.π.

Κατά τη χάραξη του στρατηγικού επιχειρηματικού σχεδιασμού του Ομίλου, είναι πιθανό να προκύψει ότι για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη του Ομίλου, είναι απαραίτητο να γίνουν συγχωνεύσεις, εξειδικεύσεις και άλλου είδους επιχειρηματικές κινήσεις. Σε περίπτωση που ανεξάρτητα από τη θέληση του σ.κ. προχωρήσουν διαδικασίες ιδιωτικοποίησης, πρέπει να τηρείται αυστηρά το τετράπτυχο: φερεγγυότητα του ιδιώτη προς τον οποίο γίνεται η μεταβίβαση, δυνατότητα επενδύσεων, ανάπτυξης της επιχείρησης, προστασία των θέσεων εργασίας, διαφάνεια στις διαδικασίες και τίμημα που να μην μπορεί να θεωρηθεί ως "οιονεί" απαλλοτρίωση δημόσιας περιουσίας.

Το κυρίαρχο στοιχείο στην αξιολόγηση των προτάσεων συγχωνεύσεων-εξαγορών δεν πρέπει να είναι αποκλειστικά η τιμή εξαγοράς, αλλά η ποιότητα του επιχειρησιακού σχεδίου δράσης (business plan), η διαφάνεια στην αξιολόγηση των σχεδίων, η εξασφάλιση προοπτικής. Η διαδικασία αυτή δεν πρέπει να είναι η εικόνα ενός τζόγου ή συμφωνιών με διαπλεκόμενα συμφέροντα, αλλά να προκύπτουν εμφανώς τα πολλαπλασιαστικά οφέλη για την Ελληνική οικονομία. Η ύπαρξη "μεγάλων" ομίλων δεν είναι πανάκεια εάν δεν συνοδεύεται και από αλλαγές στην λειτουργία τους έτσι ώστε να εξασφαλίζουν προοπτικές μακροπρόθεσμης κερδοφορίας και ιδίως όταν θα μπορούμε στη ζώνη του Ευρώ, όπου όλα τα δεδομένα θα αλλάξουν. Γι αυτό και είναι αναγκαία η ουσιαστική συμμετοχή των εργαζομένων σε όλες τις φάσεις χάραξης των στρατηγικών επιλογών, συμβάλλοντας όχι μόνο στη στήριξη των βραχυπρόθεσμων συμφερόντων τους, αλλά πρωταρχικά στη διασφάλιση των μεσομακροπρόθεσμων συμφερόντων των εργαζομένων μέσα από την ανάπτυξη του Ομίλου.

Ειδικότερα σε ότι αφορά τον όμιλο της Εμπορικής λαμβανομένων υπ' όψη των τελευταίων εξελίξεων τονίζουμε την ανάγκη άμεσης διαμόρφωσης μιας στρατηγικής εκσυγχρονισμού και ανάπτυξής του. Η στρατηγική αυτή πρέπει να κινείται στο πλαίσιο που ήδη αναπτύξαμε για τις Τράπεζες του ευρύτερου δημόσιου τομέα με διατήρηση του σημερινού ιδιοκτησιακού καθεστώτος. Τονίζουμε την ανάγκη άμεσης αύξησης της κεφαλαιακής βάσης της Τράπεζας καθώς και ικανού management.

3.3 Εκτίμηση για την μέχρι τώρα πορεία των συγχωνεύσεων – εξαγορών

Από τις μέχρι τώρα δραστηριότητες σε αυτόν τον τομέα έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:

1. Η λογική που φαίνεται ότι διαπερνά την πολιτική της κυβέρνησης είναι ότι η ανταγωνιστικότητα του τραπεζικού συστήματος περνάει μέσα από τη μείωση

του μεριδίου των κρατικού ενδιαφέροντος τραπεζών στην αγορά και την ενίσχυση του ιδιωτικού τομέα.

2. Η Ο.Τ.Ο.Ε. έγκαιρα πρόβαλε την αναγκαιότητα και αξίωσε από την κυβέρνηση τη διαμόρφωση μιας συνολικής στρατηγικής για το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Μιας στρατηγικής που θα του επιτρέψει όχι μόνο να επιβιώσει αλλά και να συμβάλλει ουσιαστικά στην επιθυμητή οικονομική ανάπτυξη της χώρα μας.

Παρ' ότι υπήρχε θεσμοθετημένο πλαίσιο (Σ.Σ.Ε. Ο.Τ.Ο.Ε. - ΤΡΑΠΕΖΩΝ 1996) και παρά τις δεσμεύσεις της κυβέρνησης, διάλογος δεν υπήρξε. Αντίθετα προχώρησαν μονομερείς πολιτικές αποφάσεις χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν ούτε οι προτάσεις του συνδικαλιστικού κινήματος ούτε τα επιχειρηματικά συμφέροντα των ενδιαφερομένων τραπεζών. Έτσι η διαδικασία αυτή έχει επικεντρωθεί κύρια στις ιδιωτικοποιήσεις ορισμένων κρατικών Τραπεζών, ενώ είναι εξίσου σαφές ότι πρόβλημα βιωσιμότητας στο μέλλον θα αντιμετωπίσουν και οι μικρές ιδιωτικές Τράπεζες. Στην κοινή γνώμη περνά η εικόνα του "προβληματικού κρατικού συστήματος", ενώ το κύμα των συγχωνεύσεων και εξαγορών στην Ευρώπη και στην Αμερική σαρώνει στη διαδρομή του, δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Διαπιστώθηκε από την αρχή της εξαγγελίας των "ιδιωτικοποιήσεων" και όχι μόνο στην περίπτωση της Ιονικής Τράπεζας, ότι δεν υπήρξε ένα συγκεκριμένο σχέδιο από τη μεριά της κυβέρνησης. Δόθηκε η εντύπωση ότι δεν υπήρξε σαφής στρατηγική, η οποία θα έπαιρνε υπόψη της τόσο την κινητικότητα των αγορών, όσο και τις "παγίδες" που τα ιδιωτικά συμφέροντα συνήθως ακολουθούν στα επιχειρηματικά τους παιχνίδια. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της διαδικασίας ήταν η ανυπαρξία θεσμικού πλαισίου, το οποίο θα διευκόλυνε μια ομαλή μετάβαση στους νέους φορείς που προκύπτουν από τις συγχωνεύσεις-εξαγορές.

Αυτό δημιουργεί αίσθηση προχειρότητας καθώς στην πορεία τα προβλήματα που θα προκύψουν είναι μεγάλα και δεν λύνονται με μπαλώματα τροπολογιών σε διάφορα

νομοσχέδια στη Βουλή, αλλά με ένα σαφές πλαίσιο κανόνων. Ακόμη και σήμερα δεν είναι καθαρό το πώς διαμορφώνεται η αξία μιας Τράπεζας και κατά συνέπεια η τιμή πώλησης, ποιοι έχουν δικαίωμα να παίρνουν μέρος σε αυτές τις διαδικασίες, πώς ελέγχεται ουσιαστικά και όχι τυπικά η φερεγγυότητά τους, καθώς και με ποιους τρόπους διασφαλίζονται η απασχόληση, τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων.

Θέση της Ο.Τ.Ο.Ε. είναι η διαμόρφωση ενός πλαισίου "υγιών κανόνων ανταγωνισμού" για τον ευαίσθητο και νευραλγικό χώρο του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ευνόητο είναι λοιπόν, ότι πρέπει να αποφευχθεί η δημιουργία μονοπωλιακών καταστάσεων που θα νοθεύει τον ανταγωνισμό και θα βλάπτει τα συμφέροντα των πολιτών και της οικονομίας. Άλλωστε η διαμόρφωση τέτοιων καταστάσεων με τις προεκτάσεις τους και σε άλλους επιχειρηματικού τομείς της οικονομίας και κοινωνίας εγκυμονεί συνολικότερους κινδύνους. Απαιτείται άρα η διασφάλιση και λειτουργία ενός "πολυκεντρικού" τοπίου, υγιείς κανόνες και διαφάνεια στη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Παρά τις πρόσφατες ανακατατάξεις θα συνυπάρξουν και στην Ελλάδα όπως σε όλες τις χώρες μεγάλες και μικρές Τράπεζες. Άλλωστε η ευρωστία και η αποτελεσματικότητα του τραπεζικού συστήματος δεν είναι μόνο θέμα μεγέθους. Η αποτελεσματικότητα μιας τράπεζας, όπως και κάθε σύγχρονης επιχείρησης, βρίσκεται στην εξειδίκευση, στην ευελιξία και στην παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών.

4. Πίνακας Πιστωτικών Ιδρυμάτων σε λειτουργία (Δεκέμβριος 2008)

4.1 Πιστωτικά Ιδρύματα που υπάγονται στο καθεστώς της ενιαίας λειτουργίας (κοινοτικό διαβατήριο) του Ν. 3601/2007 (Οδηγία 2006/48/ΕΚ)

4.1.1 Πιστωτικά Ιδρύματα με έδρα την Ελλάδα

1. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., ΑΙΟΛΟΥ 86, 102 32 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103341000, FAX: (+30) 2103346510 URL: http://www.nbg.gr ,
2. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 11, 105 59 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103210911, FAX: (+30) 2103234333 URL: http://www.emporiki.gr ,
3. ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., ΣΤΑΔΙΟΥ 40, 102 52 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103260000, FAX: (+30) 2103265438 URL: http://www.alpha.gr ,
4. ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 109-111, 115 26 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2106975457, FAX: (+30) 2106975233 & 6975932 URL: http://www.geniki.gr ,
5. ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε., ΟΜΗΡΟΥ 23, 106 72 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103646910-9, FAX: (+30) 2103646115 URL: http://www.bankofattica.gr ,
6. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε., ΑΜΕΡΙΚΗΣ 4, ΤΚ 105 64, ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103335000, FAX: (+30) 2103335080 URL: http://www.piraeusbank.gr
7. ΤΡΑΠΕΖΑ Ε.Γ.Ε. EUROBANK - ERGASIAS Α.Ε., ΟΘΩΝΟΣ 8, 105 57 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103337000, FAX: (+30) 2103233866 URL: http://www.eurobank.gr ,
8. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., ΠΑΝ/ΜΙΟΥ 23, ΤΚ 105 64, ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103298911, (+30) 2103697598, FAX: (+30) 2103298722 URL: http://www.atetbank.gr ,
9. ΜΑΡΙΝ ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ 24, 15125 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2109304568 - 71, FAX: (+30) 2109304572 URL: http://www.marfinbank.gr ,
10. ASPIS BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, ΟΘΩΝΟΣ 4, 105 57 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103364000, FAX: (+30) 2103312774 URL: http://www.aspisbank.gr
11. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., ΚΗΦΙΣΙΑΣ 24Β, 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ ΤΗΛ.: (+30) 2108171800, FAX: (+30) 2106851472
12. ΤΡΑΠΕΖΑ MILLENNIUM BANK Α.Ε., Λ. ΣΥΓΓΡΟΥ 182, 176 71 ΚΑΛΛΙΘΕΑ ΤΗΛ.: (+30) 2109557065, FAX: (+30) 2109573881 URL: http://www.millenniumbank.gr
13. PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., ΕΛΣΙΝ 13 & ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ 20, 115 23 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2106970000, 2109005555, FAX: (+30) 2106970111, 2109005299 URL: http://www.proton.gr
14. ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK Α.Ε., Λ. ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ 4, 175 63 Π. ΦΑΛΗΡΟ ΤΗΛ.: (+30) 2109310002-5, FAX: (+30) 2109859238-9 URL: http://www.probank.gr

<p>15. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., ΛΕΩΦ. ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 290, 155 62 ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ.: (+30) 2106596206, FAX: (+30) 2106561922   URL: http://www.panelliniabank.gr</p>
<p>16. FBB ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ 91, 115 28 ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ.: (+30) 2107499700   URL: http://www.FBB.gr</p>
<p>17. AEGEAN BALTIC BANK Α.Ε., ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗ 28, 145 62 ΚΗΦΙΣΙΑ   ΤΗΛ.: (+30) 210 6234110, FAX: (+30) 210 6234192-3,   e-mail: aegean.baltic@ab-bank.com</p>
<p>18. ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDICOM ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., Λ. ΣΥΓΓΡΟΥ 187, 171 21 Ν. ΣΜΥΡΝΗ, ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ.: (+30) 210 9396905-6, FAX: (+30) 210 9396909   URL: http://www.credicom.gr</p>
<p>19. ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Τ.Ε., ΠΕΖΜΑΖΟΓΛΟΥ 2-6, 101 75 ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ.: (+30) 2103230621-24, FAX: (+30) 2103242704   URL: http://www.ttbank.gr</p>
<p>20. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΑΜΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε., ΑΘ. ΔΙΑΚΟΥ 1, 35 100 ΛΑΜΙΑ   ΤΗΛ.: (+30 22310) 460017, FAX: (+30 22310) 46000   URL: http://www.lamiabank.gr</p>
<p>21. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε., ΑΒΕΡΩΦ 12, 452 21 ΙΩΑΝΝΙΝΑ   ΤΗΛ.: (+30 26510) 30520, 29921, FAX: (+30 26510) 29921   URL: http://www.ioanninabank.gr</p>
<p>22. ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε., Λ. ΙΚΑΡΟΥ & ΕΦΕΣΟΥ, 71 306 ΗΡΑΚΛΕΙΟ, ΚΡΗΤΗ   ΤΗΛ.: (+30 2810) 338800, FAX: (+30 2810) 341318   URL: http://www.pancretabank.gr</p>
<p>23. ΑΧΑΪΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε., ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ 66, 262 21 ΠΑΤΡΑ   ΤΗΛ.: (+30 2610) 240800, FAX: (+30 2610) 240825</p>
<p>24. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΝ.Π.Ε., ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 34, 731 32 ΧΑΝΙΑ   ΤΗΛ.: (+30 28210) 25500, FAX: (+30 28210) 59584   URL: http://www.chaniabank.gr</p>
<p>25. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε., ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ 51, 85 100 ΡΟΔΟΣ   ΤΗΛ.: (+30 22410) 80550, FAX: (+30 22410) 80555   URL: http://www.bankdodecanese.gr</p>

<p>26. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΕΒΡΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε., Λ. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 158, 681 00 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ   ΤΗΛ: (++30 25510) 80290-91</p>
<p>27. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε., ΜΙΑΟΥΛΗ 3, 421 00 ΤΡΙΚΑΛΑ   ΤΗΛ: (++30 24310) 76100 & 76234, FAX: (++30 24310) 76101   URL: http://www.bankofthessaly.gr</p>
<p>28. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Ν. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε., ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ 1, 43 100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ   ΤΗΛ: (++30 24410) 40099, 40299, FAX: (++30 24410) 40199   URL: http://www.bankofkarditsa.gr</p>
<p>29. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΥΒΟΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε., ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 12, 34 100 ΧΑΛΚΙΔΑ   ΤΗΛ: (++30 22210) 82200, FAX: (++30 22210) 82444</p>
<p>30. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε., ΕΡΜΟΥ 3, 20 100 ΚΟΡΙΝΘΟΣ   ΤΗΛ: (++30 27410) 84477, 81980, 8190, FAX: (++3027410) 84410</p>
<p>31. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΕΡΙΑΣ "ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΠΙΣΤΗ" ΣΥΝ.Π.Ε., ΕΘΝ. ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ 5, 60 100 ΚΑΤΕΡΙΝΗ   ΤΗΛ: (++30 23510) 30996, 30997, FAX: (++30 23510) 75710   URL: http://www.pieriabank.gr</p>
<p>32. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΡΑΜΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε., Λ. ΛΑΜΠΡΙΑΝΙΔΗ 40, 66 100 ΔΡΑΜΑ   ΤΗΛ: (++30 25210) 20650 & 27818, FAX: (++30 25210) 27819</p>
<p>33. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΕΣΒΟΥ - ΛΗΜΝΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε., Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗ 75, 81 100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ   ΤΗΛ: (++30 22510) 48211, 40685, FAX: (++30 22510) 46044   URL: http://www.lesvos-bank.net</p>
<p>34. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε., ΤΣΟΝΤΖΑ 3 - 5, 50 100 ΚΟΖΑΝΗ   ΤΗΛ: (++30 24610) 42174-5, 23919, FAX: (++30 24610) 42191</p>
<p>35. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΕΡΡΩΝ ΣΥΝ.Π.Ε., 29ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 10, 621 23 ΣΕΡΡΕΣ   ΤΗΛ: (++30 23210) 98050-8, 98066, FAX: (++30 23210) 980691   URL: http://www.syntraser.gr</p>

4.1.2 Υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. A.B.N.-AM.RO BANK N.V., ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΣΥΓΓΡΟΥ 348,ΚΤΗΡΙΟ Β, 176 74 ΚΑΛΛΙΘΕΑ ΤΗΛ: (+30) 2109497199, FAX: (+30) 2109404923 URL: http://www.abnamro.com ,
2. BNP PARIBAS, Λ. ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 94 & ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΟΣ 1Α, 115 28 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ: (+30) 2107468000, FAX: (+30) 2107486726 URL: http://www.bnpparibas.com ,
3. HSBC BANK plc, Λ. ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 109-111, 115 26 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ: (+30) 2106460000, FAX: (+30) 2106928000 URL: http://www.hsbc.gr
4. THE ROYAL BANK OF SCOTLAND, ΑΚΤΗ ΜΙΑΟΥΛΗ 45, 185 10 ΠΕΙΡΑΙΑ ΤΗΛ: (+30) 2104596500, FAX: (+30) 2104596600
5. BAYERISCHE HYPO UND VEREINSBANK A.G., ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 7, 106 73 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ: (+30) 2103640940, FAX: (+30) 2103640063
6. INTESA SANPAOLO S.p.A., ΕΥΡΙΠΠΙΔΟΥ 11, 105 61 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ: (+30) 2103316833, FAX: (+30) 2103255107
7. F.C.E. BANK. plc, Λ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ 4 & ΣΤΥΛ. ΓΟΝΑΤΑ, 121 33 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ ΤΗΛ: (+30) 2105709900, FAX: (+30) 2105709866
8. GMAC BANK GmbH, ΚΗΦΙΣΙΑΣ 56 & ΔΕΛΦΩΝ, 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ ΤΗΛ: (+30) 2106163500, FAX: (+30) 2106199777
9. BNP PARIBAS SECURITIES SERVICES, Λ. ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 94 & ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΟΣ 1,115 28 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ: (+30) 2107468500, FAX: (+30) 2107468579
10. FIDIS BANK GmbH, Λ. ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ 580Α, 164 52 ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ ΤΗΛ: (+30) 2109988777, FAX: (+30) 2109961118
11. BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE, ΑΧΙΛΛΕΩΣ 8 & Λ. ΚΑΤΣΩΝΗ, 176 74 ΚΑΛΛΙΘΕΑ ΤΗΛ: (+30) 2109487000, FAX: (+30) 2109487150 URL: http://www.bnpparibas-pf.com/fr/
12. CITIBANK International plc, ΟΘΩΝΟΣ 8, 105 57 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ: (+30) 2108186000, FAX: (+30) 2106203394 URL: http://www.citibank.gr/greece

<p>13. UNION DE CREDITOS INMOBILIARIOS S.A., ΑΓΓΕΛΟΥ ΠΥΡΡΗ 5 & ΕΥΗΝΟΥ, ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ: (+30) 210 7491820, FAX: (+30) 210 7759154   URL: http://www.uci.com</p>
<p>14. ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ, Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ 170, 115 21 ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ: (+30) 2106418000, FAX: (+30) 2106477669   URL: http://www.bankofcyprus.gr</p>
<p>15. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΙΜΙΤΕΔ, ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 11 & ΜΕΡΛΙΝ, 100 33 ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ: (+30) 2103384800, FAX: (+30) 2103617802   URL: http://www.hellenicbank.gr</p>
<p>16. EUROHYPO AG, ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 23, 106 74 ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ: (+30) 2107294900, FAX: (+30) 2107294906</p>
<p>17. VOLKSWAGEN BANK GmbH, Λ. ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ 409Α, 163 46 ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ, ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ: (+30) 2108925900 & 2108925970, FAX: (+30) 2108925959</p>
<p>18. FORTIS BANK SA/NV, ΛΕΩΦ. ΣΥΓΓΡΟΥ 166, 176 71 ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ: (+30) 2109544350, FAX: (+30) 2109544368</p>
<p>19. SOCIETE GENERALE BANK AND TRUST, Λ. ΚΗΦΙΣΙΑΣ 280, 152 32 ΧΑΛΑΝΔΡΙ   ΤΗΛ: (+30) 2108771100, FAX: (+30) 2106895599</p>
<p>20. BMW AUSTRIA BANK GmbH, ΖΕΠΠΟΥ 33, 166 57 ΓΛΥΦΑΔΑ, ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ: (+30) 2109118500, FAX: (+30) 2109118505</p>
<p>21. MERCEDES-BENZ BANK POLSKA SPOLKA AKCYJNA, ΘΗΒΑΪΔΟΣ 20, 145 64 ΝΕΑ ΚΗΦΙΣΙΑ   ΤΗΛ: (+30) 2108188800, FAX: (+30) 2108188840</p>
<p>22. BANCA IMI, ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ 11, 105 61 ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ: (+30) 2103248148</p>
<p>23. DEUTSCHE BANK AG, ΛΕΩΦ. ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 23Α, 10674 ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ: (+30) 2107256210, FAX: (+30) 2107232451</p>
<p>24. BNP PARIBAS PRIVATE BANK, ΛΕΩΦ. ΒΑΣ. ΣΟΦΙΑΣ 94 & ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΟΣ 1, 11528 ΑΘΗΝΑ   ΤΗΛ: (+30) 2107469000, FAX: (+30) 2107472071</p>

4.2 Πιστωτικά ιδρύματα που δεν υπάγονται στο καθεστώς της ενιαίας άδειας λειτουργίας (κοινοτικό διαβατήριο) του Ν. 3601/2007 (Οδηγία 2006/48/ΕΚ)

4.2.1 Υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. BANK OF AMERICA N.A., ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 35, 102 27 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103251901-19, FAX: (+30) 2103231376
2. AMERICAN EXPRESS BANKING CORPORATION, ΛΕΩΦ. ΚΗΦΙΣΙΑΣ 280, 152 32 ΧΑΛΑΝΔΡΙ ΤΗΛ.: (+30) 210 6879177, FAX: (+30) 210 6879205
3. BANK SADERAT IRAN, ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 25-29, 105 64 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103249586, 2103249531, 2103249577, FAX: (+30) 2103251154
4. INTESA SANPAOLO BANK ALBANIA - GREEK BRANCH, 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 48, 106 82 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103897390, FAX: (+30) 2103802030 URL: http://www.albambank.com
5. KEDR CLOSE JOINT STOCK COMPANY COMMERCIAL BANK, ΛΕΩΦ. ΣΥΓΓΡΟΥ 130, 117 45 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2109355233, FAX: (+30) 2109241641
6. T.C. ZIRAAT BANKASI A.S., ΕΡΜΟΥ 2, 105 63 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103223038, FAX: (+30) 2103223017

4.2.2 Πιστωτικά ιδρύματα που έχουν εξαιρεθεί από την εφαρμογή του Ν. 3601/2007
Ν. 3601/2007

1. ΤΑΜΕΙΟ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΩΝ, ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 40, 101 74 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: (+30) 2103694100, FAX: (+30) 2103609545
--

5. Ίδρυση και λειτουργία Πιστωτικών Ιδρυμάτων στην Ελλάδα

5.1 Ίδρυση Ελληνικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται να συσταθούν και να λειτουργούν μόνο με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας και κατ' εξαίρεση με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του Ν. 1667/86 (άρθρο 5, παρ. 1 Ν. 2076/92). Ως πιστωτικό ίδρυμα ορίζεται (άρθρο 2, παρ. 1 Ν. 2076/92) η επιχείρηση, η δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό και στη χορήγηση πιστώσεων για λογαριασμό της.

Η κατ' επάγγελμα αποδοχή καταθέσεων χρημάτων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό απαγορεύεται σε πρόσωπα ή σε επιχειρήσεις που δεν αποτελούν πιστωτικά ιδρύματα, ενώ η αντίστοιχη απαγόρευση της κατ' επάγγελμα χορήγησης δανείων ή πιστώσεων προς το κοινό ήρθη με την έκδοση του Ν. 2937/2001 και η σχετική δραστηριότητα υπήχθη σε καθεστώς αδειοδότησης της Τράπεζας της Ελλάδος. Οι όροι για τη χορήγηση της σχετικής άδειας θα καθοριστούν με Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Σε περίπτωση άσκησης της πιο πάνω δραστηριότητας χωρίς την απαιτούμενη άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος επιβάλλονται διαζευκτικά ή σωρευτικά οι προβλεπόμενες κυρώσεις (φυλάκιση, χρηματική ποινή).

Η ανωτέρω απαγόρευση δεν καταλαμβάνει τη χορήγηση δανείων ή πιστώσεων με οποιονδήποτε τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της εκδόσεως πιστωτικών καρτών, για τη διάθεση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών είτε από την ίδια τη διαθέτουσα το

αγαθό ή την υπηρεσία επιχείρηση είτε από επιχείρηση συνδεδεμένη με αυτήν, κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920 ή στενά με αυτή συνεργαζόμενη, κατά τα οριζόμενα με Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος (άρθρο 4, παρ. 1 και 3 Ν. 2076/92, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 33, παρ. 2 Ν. 2937/2001).

Η διαδικασία για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος καθορίζεται στο Ν. 2076/92 (άρθρα 5,6,7 και 17). Οι βασικές προϋποθέσεις είναι οι ακόλουθες :

1. Υποβολή αίτησης στην Τράπεζα της Ελλάδος, συνοδευόμενη από πρόγραμμα επιχειρηματικής δραστηριότητας για το είδος, την έκταση των εργασιών και το χρονοδιάγραμμα επίτευξης των στόχων του πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και για το πλαίσιο της διοικητικής και λογιστικής οργάνωσής του και των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου.

2. Κατά τη διακριτική ευχέρεια της Τράπεζας της Ελλάδος, κατάθεση ισόποσης με το μετοχικό κεφάλαιο του από ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένου πιστωτικού ιδρύματος, η οποία επιστρέφεται μετά την κατάθεση του μετοχικού κεφαλαίου στην Τράπεζα της Ελλάδος ή την κοινοποίηση τυχόν απορριπτικής απόφασης της Τράπεζας της Ελλάδος.

3. Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος της ταυτότητας των μετόχων, φυσικών ή νομικών προσώπων, που θα κατέχουν ειδική συμμετοχή στο πιστωτικό ίδρυμα καθώς και το ποσοστό της συμμετοχής. Ως ειδική συμμετοχή νοείται η άμεση ή

έμμεση κατοχή τουλάχιστον του 10% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου του πιστωτικού ιδρύματος (άρθρο 2, εδ. 10 Ν. 2076/92).

Προκειμένου περί μετόχων νομικών προσώπων η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται να ζητήσει γνωστοποίηση της ταυτότητας των φυσικών προσώπων που άμεσα ή έμμεσα ελέγχουν τα νομικά πρόσωπα.

Σε περίπτωση που οι μέτοχοι με ειδική συμμετοχή είναι λιγότεροι από δέκα γνωστοποιείται η ταυτότητα των δέκα μεγαλύτερων μετόχων.

4. Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος της ταυτότητας δύο τουλάχιστον προσώπων κατοίκων Ελλάδος, που θα είναι υπεύθυνα για τον καθορισμό του προσανατολισμού της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος και διαθέτουν την απαιτούμενη κατάρτιση και εμπειρία, όπως αυτή προκύπτει από προϋπηρεσία σε θέσεις ανάλογης ευθύνης κατά προτίμηση σε πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα. Ένα τουλάχιστον από τα ως άνω πρόσωπα θα συμμετέχει ως μέλος στο ΔΣ του πιστωτικού ιδρύματος.

5. Υποβολή δήλωσης για την προέλευση των χρηματικών μέσων των μετόχων, όπως ορίζει ο νόμος (Ν. 1868/ άρθρο 27).

6. Πριν τη χορήγηση της άδειας θα πρέπει να κατατεθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος το αρχικό κεφάλαιο, το οποίο ανέρχεται τουλάχιστον στο ποσό των ευρώ 18.000.000 (ή δρχ.6.133,5 εκατ.) προκειμένου περί πιστωτικών ιδρυμάτων με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας (ΠΔ/ΤΕ 2471/10.4.2001).

5.2 Συγχώνευση Πιστωτικών Ιδρυμάτων

α. Η συγχώνευση των πιστωτικών ιδρυμάτων διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 2515/25.7.97, όπως το άρθρο αυτό συμπληρώθηκε με το άρθρο 12 του Ν.2744/25.10.99 και από τις διατάξεις των άρθρων 68 - 80 του κ. ν. 2190/1920, όπως ισχύει, εφόσον δεν αντίκεινται στο άρθρο 16 του Ν. 2515/97, όπως ισχύει. Η συγχώνευση των πιστωτικών ιδρυμάτων πραγματοποιείται είτε με απορρόφηση (με την οποία εξομοιώνεται και η εξαγορά) είτε με σύσταση νέας εταιρίας κατά τους ορισμούς του άρθρου 68 του κ.ν. 2190/1920.

Ο Υπουργός Ανάπτυξης εκδίδει την εγκριτική απόφαση της συγχώνευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας περί ανωνύμων εταιριών, αφού έχει προηγηθεί η έγκριση της συγχώνευσης από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Τα πιστωτικά ιδρύματα που συγχωνεύονται γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος τις περί συγχωνεύσεως αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων τους, συνοδευόμενες: ι) από το σχέδιο σύμβασης συγχωνεύσεως και τις κατά περίπτωση προβλεπόμενες επ' αυτού εκθέσεις και ιι) από το πρόγραμμα επιχειρηματικής δραστηριότητας για το είδος και την έκταση των εργασιών, καθώς και για τη διοικητική και λογιστική οργάνωση και τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος που προέρχεται από τη συγχώνευση.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, εντός δύο μηνών από την υποβολή όλων των ανωτέρω στοιχείων ή εντός έξι μηνών επί συγχωνεύσεως δια συστάσεως νέου πιστωτικού ιδρύματος, εγκρίνει τη συγχώνευση ή την αρνείται με αιτιολογημένη απόφασή της, εάν, λόγω της συγχώνευσης, είτε ι) καθίσταται ανεπαρκής η διοικητική ή και η λογιστική οργάνωση ή οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος που προέρχεται από τη συγχώνευση είτε ιι) δεν πληρούνται ως προς το πιστωτικό αυτό ίδρυμα οι αρχές και οι κανόνες που διέπουν την εποπτεία των πιστωτικών

ιδρυμάτων και ιδίως οι κανόνες που ισχύουν ως προς τη συγκέντρωση κινδύνων ή την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων.

β. Ομοίως απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος:

ι) επί διασπάσεως πιστωτικών ιδρυμάτων κατά τα άρθρα 81 έως και 89 του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει, καθώς και

ιι) για την έγκυρη απόκτηση από λειτουργούν πιστωτικό ίδρυμα κλάδου, μέρους ή τμήματος της επιχείρησης ή υποκαταστημάτων άλλου λειτουργούντος πιστωτικού ιδρύματος, εφόσον επέρχεται αύξηση του ενεργητικού του επωφελούμενου ή του αποκτώντος πιστωτικού ιδρύματος κατά ποσοστό 10% και άνω ή αύξηση του συνολικού αριθμού των υποκαταστημάτων και θυρίδων του.

γ. Οι ανωτέρω διατάξεις υπό στοιχεία α' και β' καταλαμβάνουν και τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο συνημμένο στην απόφαση ΕΤΠΘ 80/15/29.8.2000 Πίνακα, εφόσον, αντίστοιχα:

ι) το απορροφούν ή το εξαγοράζουν ή το συνιστώμενο νέο νομικό πρόσωπο, στις περιπτώσεις υπό στοιχείο α' και

ιι) το επωφελούμενο ή το αποκτών νομικό πρόσωπο στις περιπτώσεις υπό στοιχεία β ι και β ιι, αντίστοιχα, είναι πιστωτικό ίδρυμα ή άλλο χρηματοδοτικό ίδρυμα εποπτευόμενο από την Τράπεζα της Ελλάδος.

5.3 Εγκατάσταση στην Ελλάδα αλλοδαπών Πιστωτικών Ιδρυμάτων

I. Εγκατάσταση στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε κράτος μέλος της Ε.Ε. και διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών.

Τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε χώρα που έχει κυρώσει τη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο μπορούν να εγκαθίστανται μέσω υποκαταστημάτων ή να παρέχουν χωρίς εγκατάσταση διασυνοριακές υπηρεσίες στην Ελλάδα, χωρίς να απαιτείται έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος, εφόσον οι δραστηριότητες που προτίθενται να ασκήσουν καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας που έχουν λάβει από τις αρμόδιες αρχές της χώρας καταγωγής και εποπτεύονται από αυτές με βάση τις αντίστοιχες οδηγίες της ΕΕ ως ελάχιστο όριο (άρθρα 11 και 13 παράγρ. 3 του Ν. 2076/92).

Η εγκατάσταση υλοποιείται με γνωστοποίηση της αρμόδιας εποπτικής αρχής της χώρας καταγωγής προς την Τράπεζα της Ελλάδος. Η γνωστοποίηση περιλαμβάνει την επωνυμία του πιστωτικού ιδρύματος, τη διεύθυνση του υποκαταστήματος στη χώρα υποδοχής, τα ονόματα των υπευθύνων για τη διεύθυνση του υποκαταστήματος, στοιχεία που αναφέρονται στην οικονομική κατάσταση του πιστωτικού ιδρύματος (ύψος ιδίων κεφαλαίων και συντελεστή φερεγγυότητας), το πρόγραμμα δραστηριοτήτων, στο οποίο αναγράφονται μεταξύ άλλων το είδος των εργασιών τις οποίες σχεδιάζει να ασκήσει το υποκατάστημα και η οργανωτική του δομή, καθώς και το σύστημα εγγύησης καταθέσεων στη χώρα καταγωγής, εφόσον το σύστημα αυτό καλύπτει και τις καταθέσεις στο υποκατάστημα στην Ελλάδα.

II. Εγκατάσταση στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων τρίτων, εκτός ΕΕ, χωρών

Η ίδρυση υποκαταστήματος στην Ελλάδα πιστωτικού ιδρύματος που εδρεύει σε χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε χώρα που δεν έχει κυρώσει τη Συμφωνία για τον ΕΟΧ, διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2076/92 (άρθρο 12) και της ΠΔ/ΤΕ

2461/5.4.2000 και γίνεται με βάση την αρχή της αμοιβαιότητας ως προς την ίδρυση, υπό τους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις :

- Υποβολή αίτησης του πιστωτικού ιδρύματος στην Τράπεζα της Ελλάδος
- Ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο ύψους ευρώ 9.000.000, το οποίο επέχει θέση ιδίων κεφαλαίων. Εάν πρόκειται για ίδρυση περισσότερων από 4 υποκαταστημάτων απαιτούνται πρόσθετα κεφάλαια μέχρι τη συμπλήρωση του ελάχιστου ορίου αρχικού μετοχικού κεφαλαίου που ισχύει για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα (ευρώ 18.000.000 ή δρχ. 6.133,5 εκατ.,σχετ. ΠΔ/ΤΕ 2471/10.4.2001).
- Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος της επωνυμίας του πιστωτικού ιδρύματος και της διεύθυνσης του υποκαταστήματος στη χώρα υποδοχής,
- Υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος στοιχείων (βιογραφικό σημείωμα, απόσπασμα ποινικού μητρώου και δύο συστατικών επιστολών) για δύο υπεύθυνα πρόσωπα που θα έχουν την ευθύνη της διεύθυνσης του Υποκαταστήματος, θα κατοικούν μόνιμα στην Ελλάδα και θα διαθέτουν επαρκή επαγγελματική κατάρτιση και εμπειρία.
- Υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος προγράμματος δραστηριοτήτων στο οποίο θα αναγράφονται μεταξύ άλλων το είδος των εργασιών τις οποίες σχεδιάζει να ασκήσει το υποκατάστημα, οι οποίες πρέπει να καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος στη χώρα καταγωγής, και η οργανωτική του δομή.
- Ανακοίνωση στην Τράπεζα της Ελλάδος πληροφοριών ως προς το σύστημα εγγύησης καταθέσεων στη χώρα καταγωγής, εφόσον το σύστημα αυτό καλύπτει και τις καταθέσεις στο υποκατάστημα στην Ελλάδα.

- Γνωστοποίηση από την αρμόδια αρχή της χώρας καταγωγής των ιδίων κεφαλαίων και του συντελεστή κεφαλαιακής επάρκειας του πιστωτικού ιδρύματος.
- Υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος της έγγραφης συναίνεσης της Κεντρικής Τράπεζας της χώρας καταγωγής του πιστωτικού ιδρύματος για την επέκτασή του στην Ελλάδα. Το πιστωτικό ίδρυμα υποβάλλει τυχόν πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες που θα του ζητηθούν από την Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου αυτή να διαμορφώσει σαφή εικόνα για τη δραστηριότητά του (π.χ. ως προς την οικονομική του ευρωστία, την κεφαλαιακή του επάρκεια έναντι του πιστωτικού κινδύνου και των κινδύνων αγοράς, την τήρηση ορίων για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα κλπ.).

III. Γραφεία Αντιπροσωπείας

ι. Για την ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα από πιστωτικά ιδρύματα με έδρα σε τρίτη χώρα απαιτείται η έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος κατόπιν υποβολής αιτήματος του αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος με ειδική αναφορά στο σκοπό της ίδρυσης και λειτουργίας του Γραφείου Αντιπροσωπείας και πληροφορίες για το Διευθυντή του Γραφείου (ταυτότητα, εμπειρία).

Η ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας πιστωτικού ιδρύματος με έδρα σε χώρες της Ε.Ε. δεν υπάγεται στις διατάξεις περί αμοιβαίας αναγνώρισης του Ν. 2076/92, για δε την εγκατάστασή του στην Ελλάδα ισχύει κατ' αρχήν η ίδια ως άνω διαδικασία με ανάλογη προσαρμογή καθώς αναγνωρίζεται το γεγονός της εποπτείας από εποπτική αρχή της ΕΕ.

Ο σκοπός ενός Γραφείου Αντιπροσωπείας είναι:

α) η συλλογή γενικών εμπορικών και οικονομικών πληροφοριών που αφορούν την Ελλάδα προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από το Κεντρικό Κατάστημα, τα υποκαταστήματα και τους πελάτες του αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος,

β) η προώθηση και η ενθάρρυνση ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα και

γ) η γενική εκπροσώπηση του πιστωτικού ιδρύματος και των συμφερόντων του στην Ελλάδα.

Το Γραφείο Αντιπροσωπείας δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να εκτελεί οποιαδήποτε μορφή τραπεζικής εργασίας.

Τα απαιτούμενα στοιχεία για την ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα από τράπεζα με έδρα σε τρίτη χώρα

1. Αίτηση της Τράπεζας με ειδική αναφορά στο σκοπό της ίδρυσης και της λειτουργίας του Γραφείου Αντιπροσωπείας, και πληροφορίες σχετικά με το Διευθυντή του Γραφείου (ταυτότητα, εμπειρία)

2. Ένα απόσπασμα από τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας αναφορικά με την τοποθέτηση του Διευθυντή στο Γραφείο Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα.

3. Πιστοποιητικό από τις εποπτεύουσες αρχές της χώρας αναφορικά με το αν η Τράπεζα έχει συσταθεί νόμιμα στη χώρα που εδρεύει και υπόκειται στην εποπτεία τους, ότι η Τράπεζα λειτουργεί χωρίς προβλήματα καθώς και εάν αυτό απαιτείται από

τη νομοθεσία της χώρας, ότι δεν έχουν αντίρρηση για το άνοιγμα αυτού του Γρ. Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα.

4. Δήλωση της Τράπεζας πως η ίδρυση του Γραφείου Αντιπροσωπείας είναι σύμφωνη με το Καταστατικό της και ότι η ίδρυση του Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα είναι σύμφωνη με του νόμους της χώρας καταγωγής.

5. Συνοπτικό Βιογραφικό σημείωμα, απόσπασμα Ποινικού Μητρώου Τύπου Α' και πιστοποιητικό μη πτώχευσης για το Διευθυντή του Γραφείου.

Όλα τα πιστοποιητικά πρέπει να έχουν εκδοθεί από νομίμως εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, να έχουν επισήμως επικυρωθεί και μεταφρασθεί.

5.4 Ίδρυση υποκαταστημάτων Ελληνικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων στο εξωτερικό

Πιστωτικό ίδρυμα που ιδρύθηκε και λειτουργεί στην Ελλάδα μπορεί να εγκαθίσταται μέσω υποκαταστήματος ή να παρέχει χωρίς εγκατάσταση υπηρεσίες σε άλλος κράτος - μέλος της ΕΕ ή σε χώρα που έχει κυρώσει τη Συνθήκη για τον ΕΟΧ, εφόσον οι δραστηριότητές του περιλαμβάνονται στον κατάλογο του άρθρου 24 του N. 2076/92 και καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα (άρθρο 10 N. 2076/92).

Το πιστωτικό ίδρυμα, που επιθυμεί να ιδρύσει υποκατάστημα σε άλλο Κράτος - Μέλος της ΕΕ, προβαίνει σε σχετική γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος . Η γνωστοποίηση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει:

Το Κράτος - Μέλος στο οποίο πρόκειται να ιδρυθεί το υποκατάστημα, το πρόγραμμα δραστηριοτήτων, στο οποίο αναφέρονται μεταξύ άλλων το είδος των εργασιών, τις οποίες σχεδιάζει να ασκήσει το υποκατάστημα και η οργανωτική του δομή, τη διεύθυνση του υποκαταστήματος στο Κράτος - Μέλος υποδοχής, στην οποία μπορεί να ζητούνται έγγραφα στοιχεία, τα ονόματα των υπευθύνων για τη διεύθυνση του υποκαταστήματος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, μέσα σε τρεις μήνες αφότου περιέλθουν σε γνώση της τα ανωτέρω στοιχεία, τα ανακοινώνει στην αρμόδια αρχή του Κράτους - Μέλους υποδοχής και ενημερώνει σχετικά το ενδιαφερόμενο πιστωτικό ίδρυμα. Η Τράπεζα της Ελλάδος ανακοινώνει, επίσης, στην αρμόδια αρχή του Κράτους - Μέλους υποδοχής το ύψος των ιδίων κεφαλαίων και το συντελεστή φερεγγυότητας του πιστωτικού ιδρύματος.

Για την ίδρυση από πιστωτικά ιδρύματα που ιδρύθηκαν και λειτουργούν στην Ελλάδα υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας σε τρίτη, εκτός Ε.Ε. χώρα ή σε χώρα που δεν έχει κυρώσει τη Σύμβαση για τον ΕΟΧ απαιτείται η χορήγηση άδειας εκ μέρους της Τράπεζας της Ελλάδος. (άρθρο 12 παρ. 1 Ν. 2076/92).

5.5 Ειδικές Συμμετοχές πιστωτικών ιδρυμάτων σε άλλες επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα

Λόγω του ρόλου των πιστωτικών ιδρυμάτων στην οικονομία η νομοθεσία προβλέπει ειδική διαδικασία έγκρισης από την Τράπεζα της Ελλάδος για την απόκτηση ειδικής συμμετοχής σε πιστωτικά ιδρύματα από φυσικά ή νομικά πρόσωπα καθώς και για την

απόκτηση ειδικών συμμετοχών από ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα σε άλλες επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Οι διατάξεις αυτές του Ν. 2076/92 και της απόφασης ΕΤΠΘ 80/15/29.8.2000 εκτείνονται πέραν της ελάχιστης εναρμόνισης που έχει υιοθετηθεί στη 2η Συντονιστική Τραπεζική Οδηγία.

Μετά την έναρξη της λειτουργίας του κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο σκοπεύει να αποκτήσει ειδική συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται να ενημερώνει προηγουμένως την Τράπεζα της Ελλάδος και να της γνωστοποιεί το ποσό της συμμετοχής αυτής. Η ίδια υποχρέωση ισχύει και όταν αυξάνεται υφιστάμενη ειδική συμμετοχή ούτως ώστε η αναλογία των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει ένα πρόσωπο να φτάνει ή να υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του 20%, του 33% ή του 50% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου ή το πιστωτικό ίδρυμα να καθίσταται θυγατρική του συμμετέχοντος προσώπου. Ανάλογη υποχρέωση υφίσταται και σε περίπτωση αύξησης ειδικής συμμετοχής που υπερβαίνει κατά ποσό που αντιστοιχεί σε δύο ποσοστιαίες μονάδες του μετοχικού κεφαλαίου του πιστωτικού ιδρύματος και μέχρι η συνολική συμμετοχή να φτάσει το όριο του 33%.

Προκειμένου περί συμμετοχών που πραγματοποιούνται από νομικά πρόσωπα η Τράπεζα της Ελλάδος ζητά πληροφορίες για την ταυτότητα των φυσικών προσώπων που άμεσα ή έμμεσα ελέγχουν τα νομικά αυτά πρόσωπα και την γνωστοποίηση οποιασδήποτε μεταγενέστερης μεταβολής στην ταυτότητα των φυσικών αυτών προσώπων.

Για τον αποτελεσματικότερο έλεγχο της ταυτότητας των φυσικών προσώπων που ελέγχουν νομικά πρόσωπα με ειδική συμμετοχή σε πιστωτικά ιδρύματα ή είναι μεταξύ των 10 μεγαλύτερων μετόχων, η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί:

(α) να επιβάλλει την υποχρέωση στα νομικά αυτά πρόσωπα να έχουν ονομαστικές τις μετοχές με δικαίωμα ψήφου.

(β) να απαιτεί όπως συγκεκριμένα ποσοστά του συνόλου των πιο πάνω ονομαστικών μετοχών με δικαίωμα ψήφου ανήκουν σε ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα που τυγχάνουν της προηγούμενης έγκρισης της Τράπεζας της Ελλάδος.

Εντός τριών μηνών από τη γνωστοποίηση, η Τράπεζα της Ελλάδος υποχρεούται είτε να εγκρίνει τη συμμετοχή είτε να αντιταχθεί σ' αυτή με αιτιολογημένη απόφασή της, εφόσον κρίνει ότι τα πρόσωπα που πραγματοποιούν τη συμμετοχή, περιλαμβανομένων και των φυσικών προσώπων που ελέγχουν τα συμμετέχοντα νομικά πρόσωπα, δεν είναι κατάλληλα για να εξασφαλίζουν τη συνετή και χρηστή διαχείριση του πιστωτικού ιδρύματος. Στην έννοια της καταλληλότητας περιλαμβάνεται και η αξιολόγηση της φερεγγυότητας.

Σε περίπτωση που δεν γνωστοποιηθούν ή εγκριθούν οι παραπάνω συμμετοχές, αυτοδικαίως παύει να έχει αποτέλεσμα η άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τη συμμετοχή αυτή, ενώ η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επιβάλλει στους κατόχους των ειδικών συμμετοχών τις προβλεπόμενες κυρώσεις (πρόστιμο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου, αποκλεισμό των προσώπων από τη διοίκηση του πιστωτικού ιδρύματος) μεμονωμένα ή σωρευτικά.

Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης στην Τράπεζα της Ελλάδος της αλλαγής της ταυτότητας φυσικού προσώπου, που ελέγχει νομικό πρόσωπο με ειδική συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα, αυτοδικαίως παύει να έχει αποτέλεσμα η άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τη συμμετοχή του νομικού προσώπου.

Οι ειδικές συμμετοχές των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε επιχειρήσεις του μη χρηματοπιστωτικού τομέα υπόκεινται στα κατά το άρθρο 16 του Ν. 2076/92 όρια, τα οποία ορίζονται κατά επιχείρηση και συνολικά σε 15% και 60% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος, αντίστοιχα.

5.6 Ειδικές συμμετοχές σε επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα

1. Οι ειδικές συμμετοχές των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων καθώς και των υποκαταστημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε χώρες εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου σε επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού τομέα δεν υπόκεινται στα ανωτέρω όρια, για την απόκτηση ή την επαύξησή τους όμως απαιτείται η προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος (απόφαση ΕΤΠΘ 80/15/29.8.2000, όπως τροποποιήθηκε με την ΠΔ/ΤΕ 2483/20.12.2001) στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) για την αρχική απόκτηση "ειδικής συμμετοχής":

ι) όταν η αξία της συμμετοχής που πραγματοποιείται από εμπορικές ή επενδυτικές τράπεζες υπερβαίνει το ποσό των 1.500.000 ευρώ,

ιι) όταν η αξία της συμμετοχής που πραγματοποιείται από τα λοιπά πιστωτικά ιδρύματα υπερβαίνει το ποσό των 300.000 ευρώ.

β) για την επαύξηση "ειδικής συμμετοχής", πέραν του ποσού που έχει εγκριθεί με την τελευταία σχετική απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος, κατά ποσό που υπερβαίνει εντός κάθε ημερολογιακού έτους (εφάπαξ ή τμηματικά) το χαμηλότερο από τα πιο κάτω όρια:

ι) το ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό ίσο με το 2% των κατά το τέλος του αμέσως προηγούμενου ημερολογιακού εξαμήνου ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος ή

ιι) το ποσό των 6.000.000 ευρώ

2. Δεν απαιτείται η έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος:

α) Για την επαύξηση της αξίας συμμετοχής πέραν των πιο πάνω απαλλακτικών ορίων (Κεφ III. Β. 1), όταν αφορά:

ι) συμμετοχή σε εταιρία στην οποία το πιστωτικό ίδρυμα συμμετέχει ήδη με ποσοστό μεγαλύτερο του 50%, εφόσον ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας του πιστωτικού ιδρύματος είναι ανώτερος του 11% και η επ' αυτού επίπτωση από την επαύξηση της συμμετοχής δεν υπερβαίνει τη μία ποσοστιαία μονάδα

ιι) διανομή δωρεάν μετοχών ή επαναγορές πωληθείσας μετοχης μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών εντός τριών ημερών από την ημερομηνία πώλησης των αντίστοιχων τίτλων

β) Για την απόκτηση ή επαύξηση των ειδικών συμμετοχών που πραγματοποιούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα μέσω εταιριών επενδύσεων χαρτοφυλακίου του Ν. 1969/91, όπως ισχύει

Οι συμμετοχές που δεν υπόκεινται σε έγκριση σύμφωνα με τα παραπάνω γνωστοποιούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος εντός των καθοριζομένων με την απόφαση ΕΤΠΘ 80/15/29.8.2000 προθεσμιών.

Κατά την αξιολόγηση των αιτημάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων για απόκτηση ειδικής συμμετοχής λαμβάνονται κυρίως υπόψη:

ι) η επίπτωση της συμμετοχής στην κεφαλαιακή επάρκεια του συμμετέχοντος πιστωτικού ιδρύματος και

ii) η επάρκεια και αποτελεσματικότητα των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου και των σχετικών εσωτερικών διαδικασιών του πιστωτικού ιδρύματος σε σχέση με τις αυξημένες απαιτήσεις που δημιουργούνται από τη διεύρυνση του ομίλου.

Ειδικότερα ως προς την αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας επισημαίνεται ότι:

α) Τα ίδια κεφάλαια που λαμβάνονται υπόψη για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων δεν συμπίπτουν κατ' ανάγκη με τα στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων που περιλαμβάνονται στις δημοσιευμένες λογιστικές καταστάσεις και στον ισολογισμό, καθόσον η Τράπεζα της Ελλάδος προβαίνει για τους σκοπούς εποπτείας στις προβλεπόμενες από τις ισχύουσες διατάξεις προσαρμογές τους (i) για την αποτροπή του διπλού υπολογισμού των στοιχείων των ιδίων κεφαλαίων στο επίπεδο του πιστωτικού ιδρύματος που αποκτά τη συμμετοχή και αυτού στο οποίο αποκτάται η συμμετοχή και (ii) στην περίπτωση ανεπάρκειας των προβλέψεων.

β) Το κριτήριο της κεφαλαιακής επάρκειας πρέπει να ικανοποιείται ανά πάσα στιγμή τόσο σε επίπεδο μεμονωμένου πιστωτικού ιδρύματος όσο και σε επίπεδο ομίλου.

γ) Στις περιπτώσεις που η απόκτηση της ειδικής συμμετοχής πραγματοποιείται από πιστωτικό ίδρυμα που εδρεύει σε τρίτη, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, χώρα η Τράπεζα της Ελλάδος συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές που είναι αρμόδιες για την εποπτεία του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος σε ενοποιημένη βάση.

5.7 Εποπτεία των Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Η Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 55Α του Καταστατικού της, όπως ισχύει και του Ν. 2076/92 που αφορά κυρίως την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ελλάδα και την αμοιβαία αναγνώριση του καθεστώτος εποπτείας των τραπεζών με έδρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ασκεί την εποπτεία επί των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ελλάδα περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους στην αλλοδαπή, καθώς και επί των υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε τρίτες, εκτός ΕΕ, χώρες.

Στόχοι της εποπτείας είναι η σταθερότητα και αποτελεσματικότητα του πιστωτικού συστήματος και γενικότερα του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας. Επίσης, η εποπτεία αποβλέπει στη διαφάνεια των διαδικασιών και των όρων των συναλλαγών των υποκειμένων σ' αυτή.

Στην έννοια της εποπτείας περιλαμβάνονται ειδικότερα ο ορισμός των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΠΔ/ΤΕ 2053/92, όπως ισχύει), καθώς και ο έλεγχος της φερεγγυότητας (ΠΔ/ΤΕ 2054/92, όπως ισχύει), της ρευστότητας (υποβολή στοιχείων ρευστότητας), της κεφαλαιακής επάρκειας (ΠΔ/ΤΕ 2397/96), της συγκέντρωσης κινδύνων (ΠΔ/ΤΕ 2246/93, όπως ισχύει) και του συστήματος εσωτερικού ελέγχου (ΠΔ/ΤΕ 2438/98) των πιστωτικών ιδρυμάτων. Κατά την εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων περί εποπτείας, η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να θέτει τόσο γενικούς για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα όσο και ειδικούς κατά πιστωτικό ίδρυμα κανόνες (άρθρο 18, παρ. 1 Ν. 2076/92, όπως ισχύει).

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι επίσης, σύμφωνα με το Ν. 2331/95 (άρθρο 1, παράγρ. στ'), η Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή από τα πιστωτικά ιδρύματα των διατάξεων του νόμου αυτού που αφορά την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (Σχρτ. Εγκύκλιος Διοίκησης 16/2.8.2004).

Σημειώνεται ότι τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε χώρες εκτός ΕΕ δεν υπάγονται στους ισχύοντες στην Ελλάδα κανόνες που αφορούν το δείκτη φερεγγυότητας και κεφαλαιακής επάρκειας ως προς τους κινδύνους αγοράς, εφόσον καλύπτονται οι προκύπτουσες με βάση τις διατάξεις της Σύμβασης της Βασιλείας κεφαλαιακές απαιτήσεις, οι δε περιορισμοί ως προς τη συγκέντρωση κινδύνων είναι ισοδύναμοι με τους προβλεπόμενους στη σχετική Οδηγία της Ε.Ε. (ΠΔ/ΤΕ 2461/5.4.2000).

Τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε άλλα κράτη - μέλη της ΕΕ υπάγονται στην εποπτεία των αρμόδιων αρχών του κράτους καταγωγής με εξαίρεση τον έλεγχο ρευστότητας, ο οποίος ασκείται από την Τράπεζα της Ελλάδος σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές του κράτους καταγωγής (άρθρο 19 Ν. 2076/92).

5.8 Ειδικά μέτρα εποπτείας - Ανάκληση άδειας λειτουργίας Πιστωτικού Ιδρύματος

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων περί ανακλήσεως της άδειας λειτουργίας πιστωτικού ιδρύματος (παρ.2 του παρόντος κεφαλαίου) η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται, στα πλαίσια της ασκούμενης προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, να λαμβάνει τα εξής μέτρα:

α) Να διορίζει Επίτροπο, κατά τις διατάξεις του Α.Ν. 1665/1951, όταν το πιστωτικό ίδρυμα (ι) δεν μπορεί ή αρνείται να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά του, (ιι) παρακωλύει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο ή (ΙΙΙ) παραβαίνει διατάξεις νόμων, αποφάσεων ή κανονισμών των νομισματικών αρχών.

β) Να παρατείνει το χρόνο εκπλήρωσης ορισμένων ή του συνόλου των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του πιστωτικού ιδρύματος, όταν αυτό παρουσιάζει σημαντικά μειωμένη ρευστότητα με πιθανολογούμενη ανεπάρκεια ιδίων κεφαλαίων (άρθρο 22 Ν. 2076/92, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 33, παρ. 4 Ν. 2937/2001). Η παράταση ορίζεται με Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για χρονικό διάστημα μέχρι δύο μηνών, που μπορεί να ανανεωθεί για ένα ακόμη μήνα. Με την ίδια Πράξη και για το αυτό χρονικό διάστημα διορίζεται, εφόσον δεν έχει ήδη διοριστεί, Επίτροπος, ο οποίος έχει τις εξουσίες που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 8 του α.ν. 1665/1951.

2. Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να ανακαλεί (άρθρο 8 Ν. 2076/92) την άδεια λειτουργίας ενός πιστωτικού ιδρύματος στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. όταν το πιστωτικό ίδρυμα :

(i) δεν κάνει χρήση της άδειας μέσα σε διάστημα δώδεκα μηνών από τη χορήγησή της, εκτός αν η άδεια παρέχει μεγαλύτερη προθεσμία,

(ii) παραιτείται ρητώς από αυτήν, ή

(iii) έχει πάψει να ασκεί την δραστηριότητά του για χρονική περίοδο μεγαλύτερη των έξι μηνών.

β. όταν η άδεια λειτουργίας έχει χορηγηθεί με βάση ψευδείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές δηλώσεις.

γ. όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν διαθέτει επαρκή ίδια κεφάλαια και δεν προσφέρει πλέον την εγγύηση ότι δύναται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του έναντι των

πιστωτών του και ιδιαίτερα δεν διασφαλίζει πλέον τα επιστρεπτέα κεφάλαια που του εμπιστεύτηκαν.

δ. όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν εκπληρώνει πλέον τους όρους, σύμφωνα με τους οποίους χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας.

ε. όταν το πιστωτικό ίδρυμα :

(i) δεν μπορεί ή αρνείται να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά του

(ii) παρακωλύει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο, και

(iii) παραβαίνει διατάξεις νόμων, αποφάσεων ή κανονισμών των νομισματικών αρχών.

3. Η Τράπεζα της Ελλάδος

α) δύναται να ανακαλέσει (άρθρο 12 παρ. 3 Ν. 2076/92) την άδεια λειτουργίας υποκαταστήματος πιστωτικού ιδρύματος χώρας εκτός της ΕΕ, όταν το εν λόγω υποκατάστημα δεν εκπληρώνει πλέον τους όρους σύμφωνα με τους οποίους χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας ή όταν συντρέχει οποιοσδήποτε από τους όρους που αναφέρονται στην παρ. 1 και ιδιαίτερα, όταν έχει ανακληθεί η άδεια του πιστωτικού ιδρύματος από τις αρχές της χώρας έδρας του.

β) εφόσον διαπιστώσει ότι πιστωτικό ίδρυμα με έδρα σε χώρα της Ε.Ε. που διαθέτει υποκατάστημα στην Ελλάδα ή παρέχει υπηρεσίες στο έδαφος της δεν τηρεί τις διατάξεις του Ν. 2076/92 απαιτεί την εκ μέρους του συμμόρφωση σε αυτές. Στην περίπτωση δε μη συμμόρφωσης λαμβάνονται αποτρεπτικά μέτρα σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 22 του Ν. 2076/92 η οποία περιλαμβάνει την ενημέρωση της αρμόδιας αρχής της χώρας καταγωγής και σε εξαιρετικές περιπτώσεις τη λήψη μέτρων πριν την ενημέρωση της εν λόγω αρχής.

6. Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

6.1 Το Τραπεζικό σύστημα και η θεωρία των Ορθολογικών Προσδοκιών¹

Το τραπεζικό σύστημα στην Ελλάδα βρίσκεται σε μεταβατική περίοδο με τις εξελίξεις να διαδέχονται η μία την άλλη. Οι συγχωνεύσεις, οι εξαγορές και οι επεκτάσεις στο εξωτερικό κυριαρχούν την επικαιρότητα. Η Εθνική διείσδυσε στην Τουρκία με την εξαγορά της Finansbank, η Eurobank ανακοίνωσε πριν λίγες μέρες την εξαγορά του 99,34% της Ουκρανικής Universal Bank ενώ η Εθνική Τράπεζα έχει κάνει πρόταση για την εξαγορά του Ρουμανικού Ταχυδρομικού Ταμειοτηρίου.

Από την άλλη η ένταση του ανταγωνισμού έχει αρχίσει και «εκλογικεύει» τις τιμές των προϊόντων. Η εποχή των «παγετώνων» πέρασε και πλέον η ελληνική τραπεζική αγορά περνάει στη φάση της ωρίμανσης. Οι περισσότερες εκ των «παικτών» στην αγορά έχουν αναπτύξει μεθόδους αποτίμησης του κινδύνου. Μοντέλα αξιολόγησης πιστοληπτικού κινδύνου, μοντέλα αποτίμησης μετοχών, scoring models κλπ αποτελούν τη βάση για τον ποιοτικό εξορθολογισμό των τραπεζικών χαρτοφυλακίων. Η αλόγιστη έκδοση δανείων χωρίς την ποιοτική αξιολόγηση του κινδύνου των πελατών οδήγησε πολλές τράπεζες στην αναθεώρηση των ποιοτικών κριτηρίων για μια απλή πίστωση.

A posteriori, η μείωση του ηθικού κινδύνου (moral hazard) αλλά και της δυσμενούς επιλογής (adverse selection) έχουν μπει για τα καλά στην

---

¹ Δημήτρης Νίκογλου, Εφημ. Καθημερινή, (2008)

καθημερινότητα των ελληνικών τραπεζών. Άλλωστε οι μεγάλοι ρυθμοί πιστωτικής επέκτασης που έχουν παρατηρηθεί τα τελευταία χρόνια έχουν δημιουργήσει φόβους στην Τράπεζα της Ελλάδος για την δυνατότητα αποπληρωμής των υποχρεώσεων των νοικοκυριών. Έτσι, κύριο μέλημα όλων των τραπεζών είναι η ποιοτική αναβάθμιση του χαρτοφυλακίου τους ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι επισφάλειες, γεγονός που έχει επισημανθεί ιδιαίτερα και στους πυλώνες της Βασιλείας II.

Με άλλα λόγια το ελληνικό τραπεζικό σύστημα «εκσυγχρονίζεται» και ενσωματώνει τα στοιχεία των ευρωπαϊκών αναπτυγμένων τραπεζικών λειτουργιών. Οδεύει, όπως θα έλεγε και ένας υποστηρικτής της θεωρίας των ορθολογικών προσδοκιών, στην ορθολογικοποίησή του, στην υιοθέτηση της συμπεριφοράς του «**homo economicus**», στην ενσωμάτωση των εμπειριών και των λαθών του παρελθόντος στις μελλοντικές αποφάσεις.

6.2 Τα κέρδη από την ορθολογικοποίηση του συστήματος

Από τις εξελίξεις αυτές και την υιοθέτηση των νέων στρατηγικών κερδισμένοι βγαίνουν οι Έλληνες Καταναλωτές. Τα χαμηλά στεγαστικά επιτόκια που χρεώνονται στην Ισπανία, δε θα αργήσουν να έρθουν και στη χώρα μας. Πολλά σύνθετα επενδυτικά προϊόντα θα αρχίσουν να γίνονται διαθέσιμα και για τους εγχώριους καταναλωτές, με τη Citibank να είναι έτοιμη να τα διαθέσει στο κοινό μέσα στο 2006.

Κάποιος δυνητικός δανειζόμενος που θέλει να εκμεταλλευτεί τις προσφορές της αγοράς, δύναται να βρει συμφέρουσες τιμές σε ένα καταναλωτικό ή σε ένα στεγαστικό δάνειο. Επίσης, μπορεί να παρακάμψει τη χρήση της πιστωτικής κάρτας και να προβεί στη χρήση των πλεονεκτημάτων της υπερανάληψης (overdraft) με πολύ

χαμηλότερες χρεώσεις στα ίδια ποσά αναλήψεων. Η διαφορά των χρεώσεων αγγίζει και τις 5 ποσοστιαίες μονάδες.

Ένα δείγμα της προόδου που έχει γίνει στο σύστημα είναι οι αντιδράσεις των ιδρυμάτων μετά τις αλληπάλληλες αυξήσεις των επιτοκίων της ΕΚΤ. Οι περισσότερες τράπεζες προχώρησαν στην αύξηση των επιτοκίων καταθέσεων, είτε αυτά αφορούν λογαριασμούς ταμειωτηρίου είτε καταθέσεις προθεσμίας. Εν αντιθέσει, οι πλείστες κράτησαν σταθερά τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων (κυμαινόμενα και σταθερά) απορροφώντας οι ίδιες το κόστος, ενώ οι αυξήσεις επιτοκίων αφορούν περιορισμένα και μη ευρέως διαδεδομένα καταναλωτικά και προσωπικά προϊόντα.

Οι μέσες τιμές των επιτοκίων χορηγητικού χαρακτήρα σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, έχουν σταθεροποιηθεί παρ' όλη την αυξητική πορεία των βασικών επιτοκίων του ευρώ. Ειδικότερα, το μέσο επιτόκιο των πιστωτικών καρτών, χωρίς τις επιβαρύνσεις, υπολογίστηκε στο 14,08% το Μάιο αυξημένο μόνο κατά 5 μονάδες βάσης από τον Ιανουάριο. Το μέσο επιτόκιο των λογαριασμών υπερανάληψης βρισκόταν στο 10,52% το Μάιο μειωμένο κατά 10 μονάδες βάσης από την αρχή του έτους.

Στην περίπτωση των στεγαστικών πιστώσεων, το μέσο σταθερό ενός έτους του Μαΐου διαμορφώθηκε στο 4%, ενώ το αντίστοιχο με ορίζοντα άνω των 10 ετών υπολογίστηκε στο 4,74%. Στο σύνολο των στεγαστικών δανείων το μέσο επιτόκιο συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων ήταν στο 4,52%. Αντίστοιχα, στις καταναλωτικές πιστώσεις, το μέσο επιτόκιο Μαΐου με επιβαρύνσεις ήταν 10,24%. Η τελευταία κατηγορία δανείων είναι σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, αυτή που ενσωματώνει τις αδιάλειπτες αυξήσεις των βασικών επιτοκίων του ευρώ, καθώς από το επίπεδο του 9,62% των αρχών του έτους, έφτασε στο 10,24%, το Μάιο. Κύρια αιτία είναι οι υψηλές τιμές των επιτοκίων στα προσωπικά δάνεια που αποτελούν μία υποκατηγορία της καταναλωτικής πίστης.

Παρ'όλη την αυξητική τάση των επιτοκίων στα προσωπικά δάνεια που τροφοδοτείται από την πολιτική της ΕΚΤ αλλά και την αύξηση των επισφαλειών λόγω της ανεξέλεγκτης πιστωτικής επέκτασης, ο όγκος των προσωπικών δανείων παρουσίασε ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 46,9% το Μάιο. Το πρώτο πεντάμηνο του 2006 ο ρυθμός ανάπτυξης έφτασε το 16,6%. Η μεγέθυνση της αγοράς των προσωπικών δανείων είναι η μεγαλύτερη συγκρινόμενη με όλες τις υπόλοιπες δανειακές αγορές. Ο λόγος είναι η ευκολία και η ταχύτητα λήψης της πίστωσης με την καταβολή ελάχιστων δικαιολογητικών. Βέβαια, η ανάπτυξη στα καταναλωτικά δάνεια με δικαιολογητικά παραμένει ιδιαίτερα αξιόλογη. Συγκεκριμένα, σε ετήσια βάση τα δάνεια «έτρεχαν» με ρυθμό 31,3% το Μάιο, και με 11,6% από την αρχή του έτους. Πλεονέκτημα της κατηγορίας αυτής είναι τα χαμηλότερα επιτόκια αλλά η έγκριση του δανείου απαιτεί κάποιες επιπλέον προϋποθέσεις.

Τέλος, ο μοναδικός κλάδος της καταναλωτικής πίστης που σημείωσε συρρίκνωση στο μέγεθός του, είναι ο δανεισμός μέσω πιστωτικών καρτών. Στο 8% έφτασε η συρρίκνωση της συγκεκριμένης αγοράς το Μάιο, στα 7.411,9 εκατ. ευρώ, από τα 8053,9 εκατ. ευρώ του αντίστοιχου μήνα του 2005. Από την αρχή του έτους η συρρίκνωση έφτασε το 0,8%. Κύρια αιτία για τη συρρίκνωση του κλάδου είναι η κακή φήμη των καταναλωτών για τις πιστωτικές κάρτες αλλά και οι υπέρογκες χρεώσεις που φτάνουν έως και το 18%.

6.3 Το επίπεδο Ανταγωνισμού του Ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος²

Τα τελευταία 20 χρόνια σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές στο παγκόσμιο Χρηματοοικονομικό Σύστημα προς την κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού και της απελευθέρωσής του. Πυρήνας και βάση του Χρηματοοικονομικού Συστήματος είναι ο τραπεζικός τομέας. Τόσο η θεωρία όσο και οι εμπειρικές μελέτες συγκλίνουν στην εκτίμηση ότι η ευρωστία και η εύρυθμη λειτουργία του τραπεζικού τομέα αποτελούν

---

² Των Χρήστου Σταϊκούρα και Ματθαίου Ντελή

προϋποθέσεις για την υγιή ανάπτυξη της οικονομίας και την αποτελεσματική κατανομή των οικονομικών πόρων.

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1980 καταβλήθηκαν συστηματικές προσπάθειες για τον εκσυγχρονισμό του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, το οποίο χαρακτηριζόταν μέχρι τότε από έντονες στρεβλώσεις και εγγενείς αδυναμίες.

Κωδικοποιημένα, οι βασικοί παράγοντες που συνέβαλαν, την τελευταία δεκαετία, στο μετασχηματισμό του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και την προσαρμογή του στις συνθήκες που διαμορφώνονται στην ενοποιημένη ευρωπαϊκή χρηματοπιστωτική Αγορά είναι:

1. Η Θεσμική Απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος, με την κατάργηση των διοικητικών περιορισμών στις τιμές, τις ποσότητες και τη διάρθρωση του Πιστωτικού Τομέα.
2. Η μεταβολή του Πλαισίου Κανόνων και εποπτείας των τραπεζών, με την απορύθμιση βασικών πτυχών λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος.
3. Η ενίσχυση των ρυθμών ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και η επίτευξη μακροοικονομικής σταθερότητας, με την εμφάνιση και διατήρηση χαμηλών επιτοκίων, τόσο σε ονομαστικούς όσο και σε πραγματικούς όρους.
4. Η ταχεία τεχνολογική πρόοδος στον τομέα των επικοινωνιών και της Πληροφορικής, η αυξανόμενη ενοποίηση των διεθνών Αγορών χρήματος και

Κεφαλαίου, καθώς και οι μεταβολές των αναγκών των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών για τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες.

Αυτές οι θεμελιώδεις δυνάμεις μεταμόρφωσαν τον χρηματοοικονομικό τομέα, διαμόρφωσαν το περιβάλλον λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα, ενώ επέδρασαν καθοριστικά στην ενίσχυση του επιπέδου Ανταγωνισμού της ελληνικής τραπεζικής Αγοράς. Παρά την ενίσχυση όμως, διαχρονικά, του επιπέδου Ανταγωνισμού της ελληνικής τραπεζικής Αγοράς, πολλοί, οικονομολόγοι και μη, θεωρούν ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια τόνωσης αυτού, με αφορμή κυρίως τη μεγάλη διαφορά που παρατηρείται στα επιτόκια χορηγήσεων - καταθέσεων και το ύψος των προμηθειών που απολαμβάνουν οι τράπεζες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Έτσι, το καθαρό περιθώριο επιτοκίου, δηλαδή ο λόγος των καθαρών εσόδων από τόκους (εσόδων από τόκους, κυρίως των χορηγήσεων, μείον έξοδα για τόκους, κυρίως των καταθέσεων) ως προς το σύνολο του μέσου ενεργητικού διαμορφώθηκε στο 2,8% το 2005, σε επίπεδο υπερδιπλάσιο του μέσου ευρωπαϊκού όρου (Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2005). Ενδεικτικά αναφέρεται η πρόσφατη δήλωση του κυρίου Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, με αφορμή την πώληση της Εμπορικής Τράπεζας στην Credit Agricole, για την αναγκαιότητα ενίσχυσης του ανταγωνισμού της ελληνικής τραπεζικής Αγοράς.

Εκτός όμως της απλής σύγκρισης του ύψους των επιτοκίων χορηγήσεων - καταθέσεων, στη διεθνή επιστημονική βιβλιογραφία έχουν αναπτυχθεί δύο μεθοδολογίες που μελετούν και αξιολογούν το επίπεδο του Ανταγωνισμού που χαρακτηρίζει μία τραπεζική Αγορά. Η μία προσέγγιση στηρίζεται στις εργασίες των Bresnahan (1982) και Lau (1982), ενώ η άλλη σε αυτή των Panzar και Rosse (1987). Και τα δύο υποδείγματα ενσωματώνουν μία παράμετρο που χαρακτηρίζει τη δομή της Αγοράς και είναι στατικά ως προς τις μεταβλητές που χρησιμοποιούν στην εμπειρική ανάλυση.

6.4 Οι μέθοδοι *Bresnahan Lau και Panzar - Rosse*

Η πρώτη μέθοδος στηρίζεται στην ταυτόχρονη επίλυση εξισώσεων προσφοράς και ζήτησης τραπεζικών προϊόντων και υπηρεσιών, με την ενσωμάτωση στην εξίσωση της προσφοράς μιας παραμέτρου (L) που χαρακτηρίζει το επίπεδο Ανταγωνισμού της Αγοράς. Η μέθοδος στηρίζεται στην αρχή ότι, σε ισορροπία, οι επιχειρήσεις που αναζητούν τη μεγιστοποίηση του κέρδους θα επιλέξουν τιμές ή ποσότητες προϊόντων τέτοιες ώστε το οριακό κόστος να είναι ίσο με τα οριακά έσοδα. Συνεπώς η συγκεκριμένη προσέγγιση εξετάζει το βαθμό στον οποίο η μέση οριακή πρόσοδος των τραπεζών αποκλίνει από τη ζήτηση.

Η δεύτερη μέθοδος εξετάζει το βαθμό στον οποίο οι διαφοροποιήσεις στις τιμές των Παραγωγικών Συντελεστών (πάγια περιουσιακά στοιχεία, προσωπικό και κεφάλαιο) αντανακλώνται στα λειτουργικά έσοδα των τραπεζών. Η μέθοδος στηρίζεται στην αρχή ότι κάθε τράπεζα θα εφαρμόζει διαφορετική τιμολογιακή πολιτική ανταποκρινόμενη στις αλλαγές των τιμών των παραγωγικών συντελεστών, ανάλογα με το επίπεδο ανταγωνισμού που ισχύει στο χώρο δράσης της. Η συγκεκριμένη προσέγγιση ορίζει ως παράμετρο (H) προσδιορισμού του επιπέδου ανταγωνισμού μιας Αγοράς το άθροισμα της ελαστικότητας των τιμών των παραγωγικών συντελεστών σε μία συνάρτηση που η εξαρτημένη μεταβλητή είναι τα συνολικά λειτουργικά έσοδα του τραπεζικού οργανισμού.

Πρόσφατες μελέτες που αξιοποιούν αυτές τις προσεγγίσεις συγκλίνουν στην εκτίμηση ότι η στατική προσέγγιση ενέχει τον κίνδυνο της υποεκτίμησης του βαθμού της μονοπωλιακής/ολιγοπωλιακής τιμολόγησης προϊόντων και υπηρεσιών, ιδιαίτερα όταν ένας κλάδος εμφανίζει έντονη δυναμική.

Έτσι, η βιβλιογραφία υιοθετεί και δυναμικές προεκτάσεις αυτών των υποδειγμάτων μέσω της ενσωμάτωσης κατάλληλων χρονικών υστερήσεων στα στατικά υποδείγματα, με σκοπό να εξακριβωθεί τυχόν διαφοροποίηση που μπορεί να επέλθει στα αποτελέσματα προσδιορισμού του επιπέδου ανταγωνισμού σε μία τραπεζική Αγορά.

6.4.1 Η εφαρμογή τους στο ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα

Η εφαρμογή αυτών των δύο μοντέλων στη στατική και δυναμική τους μορφή στο ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα κατά την περίοδο 1993-2004, καταδεικνύει την αναγκαιότητα ενίσχυσης του επιπέδου ανταγωνισμού.

Πιο συγκεκριμένα, ενώ τα δύο στατικά υποδείγματα κατατείνουν στο συμπέρασμα ότι το ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα εμφανίζει στοιχεία μονοπωλιακού ανταγωνισμού, τα αντίστοιχα δυναμικά υποδείγματα αποκαλύπτουν την ύπαρξη κάποιων ολιγοπωλιακών χαρακτηριστικών (οι τιμές δηλαδή διαμορφώνονται σημαντικά υψηλότερα από το οριακό κόστος παραγωγής).

Αυτό το συμπέρασμα μπορεί εν μέρει να αντανakλά τον έντονα δυναμικό χαρακτήρα του ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος κατά την υπό εξέταση χρονική περίοδο.

Κατά συνέπεια, κρίνεται αναγκαία η περαιτέρω τόνωση του ανταγωνισμού του ελληνικού Τραπεζικού Συστήματος, με την είσοδο νέων και ισχυρών τραπεζικών ιδρυμάτων στην τραπεζική Αγορά και τη διεύρυνση της γκάμας των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.

6.5 Ενημέρωση των Συναλλασσομένων με τα Πιστωτικά Ιδρύματα

Η Τράπεζα της Ελλάδος βάσει των αρμοδιοτήτων της για τη διαφάνεια των τραπεζικών συναλλαγών έχει θεσπίσει με την ΠΔ/ΤΕ 2501/2002 κανόνες πληροφόρησης των συναλλασσομένων με τα πιστωτικά ιδρύματα για τους βασικούς όρους που διέπουν τις τραπεζικές συναλλαγές. Στο πλαίσιο των κανόνων αυτών και επιδιώκοντας την πληρέστερη ενημέρωση των συναλλασσομένων, η Τράπεζα της Ελλάδος εισάγει στον διαδικτυακό της χώρο πίνακα, στον οποίο θα παρουσιάζονται συγκριτικά στοιχεία για ορισμένα βασικά προϊόντα που προσφέρουν τα πιστωτικά ιδρύματα (επιτόκια στεγαστικής και καταναλωτικής πίστης, επιτόκια καταθέσεων, έξοδα δανείων και προμήθειες-έξοδα λοιπών τραπεζικών συναλλαγών).

Επισημαίνεται ότι στις κατηγορίες του πίνακα περιέχονται ορισμένα από τα προσφερόμενα προϊόντα και υπηρεσίες των τραπεζών με κριτήριο την αντιπροσωπευτικότητά τους, η αναγραφή των οποίων αποτελεί μέρος μόνον της αναλυτικής ενημέρωσης που μπορούν να αντλούν οι συναλλασσόμενοι, επισκεπτόμενοι την ιστοσελίδα ή τα καταστήματα κάθε τράπεζας.

Ο πίνακας περιλαμβάνει της εξής κατηγορίες: Στεγαστική πίστη, καταναλωτική πίστη, πιστωτικές κάρτες, έξοδα και προμήθειες εμβασμάτων, έξοδα/προμήθειες καταθετικών λογαριασμών, επιτόκια καταθέσεων. Τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν την ευθύνη για την έγκαιρη κάθε φορά συμπλήρωση του πίνακα με τα τρέχοντα δεδομένα των τιμολογίων τους.

6.6 Εξελίξεις και Προοπτικές

Ρόλος του τραπεζικού συστήματος Αποτελεί γενικά παραδεκτή αρχή, ότι η ασκούμενη, μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος, πολιτική και ο βαθμός ανάπτυξης του ίδιου του πιστωτικού συστήματος, επηρεάζουν καθοριστικά την κατανομή και το κόστος των πιστώσεων και κεφαλαίων ανάμεσα στους διάφορους

τομείς της οικονομίας (μεταποίηση - υπηρεσίες, ιδιώτες - δημόσιο - κοινωνικός τομέας, κέντρο - περιφέρεια). Γι αυτό και το χρηματοπιστωτικό σύστημα αποτελεί βασικό εργαλείο για την άσκηση της συνολικής οικονομικής πολιτικής από την εκάστοτε κυβέρνηση.

Στα πλαίσια του χρηματοπιστωτικού συστήματος, οι Τράπεζες βρίσκονται στο κέντρο του συστήματος αφού ως γνωστό έχουν την ικανότητα να μεταβάλλουν την προσφορά χρήματος μιας χώρας, να επιδρούν στην αγοραστική δύναμη, να ενοποιούν την οικονομική διαδικασία της παραγωγής, της διανομής και της κατανάλωσης.

Εξελίξεις στο διεθνές τραπεζικό Σύστημα Την τελευταία 10ετία, και στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές στις αγορές χρήματος και κεφαλαίων, με σημαντικότερες την απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων και την ενοποίηση των χρηματοπιστωτικών αγορών. Ιδιαίτερα στον χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι τράπεζες αντιμετωπίζουν μια σειρά από προκλήσεις και αλλαγές με τα νέα δεδομένα της Ο.Ν.Ε. και του ΕΥΡΩ, αλλαγές που έχουν ιδιαίτερα μεγάλο κόστος και δημιουργούν ιδιαίτερα έντονες ανταγωνιστικές συνθήκες.

Οι εξελίξεις υποχρεώνουν τις τράπεζες να προβούν σε αναδιάρθρωση της επιχειρηματικής τους δομής και σε επανεξέταση της στρατηγικής τους, με αξιοποίηση των οικονομιών κλίμακας και φάσματος και μείωση του λειτουργικού τους κόστους.

Η κυρίαρχη τάση, που υπάρχει, είναι: οι εξαγορές και συγχωνεύσεις για την δημιουργία μεγάλων χρηματοοικονομικών ομίλων, έτοιμων να ανταγωνισθούν αποτελεσματικά σε διεθνές επίπεδο. Στόχος είναι η απόκτηση ισχυρής κεφαλαιακής διάρθρωσης, τα μεγάλα δίκτυα, η ικανότητα προσφοράς πακέτων προϊόντων σε ελκυστικές τιμές.

Η άλλη επιλογή είναι η: ενίσχυση του ρόλου των μικρότερων, σύγχρονων και ευέλικτων τραπεζών, με παραγωγή εξειδικευμένου φάσματος νεωτεριστικών προϊόντων και υπηρεσιών, παράλληλα με την διασύνδεση του δικτύου τους με μεγαλύτερες χρηματοοικονομικές μονάδες και διατραπεζικά δίκτυα. Η νέα τεχνολογία προσφέρει αυτονόμηση στην επεξεργασία των πληροφοριών και κατ' επέκταση αύξηση της χρησιμότητας του χρήστη, ευελιξία και προσαρμοστικότητα.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες έχει ιδιαίτερη σημασία για το συνδικαλιστικό κίνημα η κατανόηση των παραμέτρων που διαμορφώνουν το νέο σκηνικό. Στο πρόσφατο παρελθόν η "παγκοσμιοποίηση" στο τραπεζικό σύστημα συνδεόταν κυρίως με την καλύτερη εξυπηρέτηση των "πολυεθνικών πελατών" των Τραπεζών. Στη συνέχεια επεκτάθηκε με ταχείς ρυθμούς σε όσες χώρες και οικονομίες προσφέρουν τις κατάλληλα απελευθερωμένες αγορές (ενιαία Ευρωπαϊκή αγορά, χώρες NAFTA, North American Free Trade Agreement), χώρες Ν.Α. Ασίας και Ιαπωνία). Η ίδια διαδικασία αντικατοπτρίζεται στη λειτουργία των χρηματαγορών και κεφαλαιαγορών, τις κρίσεις των οποίων παρακολουθούμε όλο και συχνότερα με αλληλεπίδραση σε όλες τις χώρες (domino effect).

Βασικό γεγονός για την κατανόηση των μελλοντικών εξελίξεων είναι η πρόσφατη ρύθμιση για την εξαφάνιση του προστατευτισμού των χρηματοοικονομικών αγορών. Τον Δεκέμβριο του 1997, αποφασίστηκε στη Γενεύη από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ), η απελευθέρωση των διεθνών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Η συμφωνία αυτή επηρεάζει 102 χώρες, ενώ η υλοποίησή της θα ξεκινήσει από τον Φεβρουάριο του 1999 και αναμένεται να συμβάλλει στην αναδιαμόρφωση της παγκόσμιας αγοράς χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και να επηρεάσει εξίσου την μορφολογία των εγχώριων αγορών.

Η συμφωνία αφορά το 95% της παγκόσμιας αγοράς χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (Τράπεζες, ασφάλειες, χρηματιστηριακές αγορές, κίνηση κεφαλαίων, κ.ά.). Η αγορά αυτή έχει τεράστια μεγέθη της τάξης των \$17,8 τρις σε χρεόγραφα, \$38 τρις σε δάνεια, \$2.2 σε παραγωγή ασφαλιστρών και \$1,2 τρις σε ημερήσιες συναλλαγές συναλλάγματος. Η διάσταση των αλλαγών που θα προκύψουν, καθώς θα πέσουν ολοκληρωτικά τα σύνορα των συναλλαγών, προφανώς θα προδιαγράψουν ένα τελείως διαφορετικό περιβάλλον, τις επιπτώσεις του οποίου δεν μπορούμε με ευκολία να μαντέψουμε και το οποίο θα καθορίσει το τοπίο του επόμενου αιώνα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα φαίνεται να περνά χωρίς σημαντικούς κραδασμούς και προβλήματα στη φάση της απελευθέρωσης. Η προσαρμογή στις νέες συνθήκες επιτυγχάνεται βέβαια σε διαφορετικό βαθμό και με διαφορετικό τρόπο από τις τράπεζες του δείγματος.

Παρ' ότι όλες οι τράπεζες του δείγματος εμφανίζουν ικανοποιητική ευελιξία στην απαιτούμενη αναδιοργάνωση και κατανομή των εργασιών, καθώς και στη διεύρυνση του πακέτου των παρεχομένων υπηρεσιών, αξιοσημείωτη είναι η ευελιξία των μεγάλων, «κρατικού ενδιαφέροντος» Τραπεζών (Εθνικής, Εμπορικής). Ανατρέπεται μήπως ο μύθος των «δυσκίνητων γιγάντων» του ελληνικού τραπεζικού συστήματος;

Εάν προσθέσουμε και τη δυνατότητα την οποία έχουν λόγω μεγέθους οι τράπεζες αυτές, να πραγματοποιούν επενδύσεις μεγάλης κλίμακας σε τεχνολογία και τεχνογνωσία, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι μόνο λόγοι πολιτικής μπορούν να εμποδίσουν τις μεγάλες τράπεζες να παίξουν το ρόλο τους διατηρώντας ένα μεγάλο (το μεγαλύτερο;) κομμάτι της αγοράς.

Η στρατηγική που φαίνεται να επιλέγουν οι μικρότερες τράπεζες είναι αυτή της εξειδίκευσης είτε σε συγκεκριμένα προϊόντα, είτε σε συγκεκριμένες ομάδες πελατείας.

Από τους παράγοντες που επηρεάζουν τη μελλοντική στρατηγική των τραπεζών την πρώτη θέση φαίνεται να κατέχει η ζήτηση. Σημαντικό ρόλο έπαιξε η θεσμική απελευθέρωση του συστήματος, η οποία όμως σταδιακά παραχωρεί τη θέση της στις πραγματικές πιέσεις του ανταγωνισμού. Σήμερα πλέον οι *τράπεζες οφείλουν να γνωρίζουν καλά τις δυνάμεις και τις αδυναμίες τους, ν' αξιοποιήσουν και ν' αναπτύξουν όλα τα ανταγωνιστικά τους πλεονεκτήματα.*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κιόχος, Π.Α., Παπανικολάου, Γ. (2000), «Χρήμα – Πίστη – Τράπεζες», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΑΘΗΝΑ.

Κιόχος, Π.Α., Παπανικολάου, Γ. και Κιόχος, Α., (2001), «Χρηματιστήριο Αξιών και Παραγώγων Αθηνών, Διεθνή Χρηματιστήρια», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗ ΑΕ, ΑΘΗΝΑ.

Κιόχος, Π.Α., Παπανικολάου, Γ. και Κιόχος, Α., (2003), «Διαχείριση Χαρτοφυλακίων & Χρηματοοικονομικών Κινδύνων», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ, ΑΘΗΝΑ

Μυλωνάς, Ν.Θ., (1999), «Ελληνικά Αμοιβαία Κεφάλαια», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ.

Παπαδέας, Π.,Β., (2001), «Τραπεζικές Εργασίες και Παράγωγα μέσω του ΚΛΣΤ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΓΑΓΓΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ.

Σπηλιόπουλος, Ο., (2000), «Διεθνείς Οικονομικοί Οργανισμοί», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΟΝΙΚΟΣ.

Ψυχομάνης, Σ.Δ., (2001), «Τραπεζικό Δίκαιο, Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων», ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ.

www.ase.gr

www.in.gr

www.kathimerini.gr

www.google.com